

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

Br. 1039-1

NIET DE KINDERDOOP,

MAAR DE

DOOP DER BEJAARDEN

IS HET

**Bondszege! des Nieuwen
Verbands.**

EEN LEERSTELLIG VERTOOG

VAN

J. de Liefde,

PREDIKANT BIJ DE DOOPSGEZINDEN
TE ZUTPHEN.

ZUTPHEN, BIJ
W. G. WANSLEVEN.
1844.

Prijs 50 Cents.

Br. 1039-1

W. W. WILSON
NEW YORK N. Y.
1958

01

KINDERDOOP,

MAAR DE

R BEJAARDEN

IS HET

**gel des Nieuwen
erbonds.**

RSTELLIG VERTOOG

VAN

de Liefde,

BIJ DE DOOPSGEZINDEN

E ZUTPHEN.

**UTPHEN, BIJ
WANSLEVEN.**

1844.

AMSTERDAM 1717

VOORREDE.

De Geest des Heeren dringt Zijne kerk al meer en meer voorwaarts, opdat zij uit alle banden des vleesches losgewikkeld worde, en het laatste overblijfsel van allen ouden zuurdeessen verlieze. Zoodra Hij Zijn volk, in de volheid des tijds, van onder de tuchtroede der wet te voorschijn geroepen had, stond Zijne Gemeente heerlijk daar, levende alleen in de vrijheid der genade, en ontkleed van alle bedeksel en schaduw der wet en der vleeschelijke inzettingen. De vijand echter, die oude slang, die ijlings met zijn onkruid komt aangevaren, waar de Heere eenen schoonen akker met goede tarwe bezaaid heeft, wist ook in die nieuwe schepping zijn boos zaad te werpen en weldra begon van lieverlede de wet weder in het rijk der genade, het vleeschelijke in het geestelijke in te sluipen. Reeds in de vroegste eeuwen der Christelijke kerk zien wij allengskens de Synoden, de Conciliën, de Patriarchen, de dies stationum, als zoo vele Sanhedrins, hooge priesters, feesten en Sabbathen uit den grond oprijzen — en weldra verschijnt ook de kinderdoop als eene nieuwe besnijdenis in dat verbond, hetwelk toch niet voor vleeschelijke maar voor geestelijke kinderkens bestemd was. Eenige eeuwen later — en wij zien de kerk geheel van de schaduwen der wet omhuld. Het rijk der genade is onkenbaar geworden en bedolven onder omkleedsels des Ouden Testaments. Te Rome zien wij den Hoogepriester, in de kloosters de levisten herleven, en tempel en altaar en offeranden en kandelaren en vasten en gerechtigheden naar

naar de wet bedekken het erfdeel des Heeren van het Oosten tot het Westen. Daar treedt in de kracht des Heeren de groote Hervormer in Duitschland op en, het gansche gebouw des Satans om verre werpend, herstelt hij de vrije kerk Gods op het fondament der genade. Maar de oude slang, ofschoon op nieuw gevoelig aan den kop getroffen, hield echter niet af van den strijd. Wederom treedt de vijand bedektelijk met zijn onkruid op den schoonen akker, en weldra verrijzen weder de Synoden, de gestoelten der farizeeuen en schriftgelderden met hunne aanhangende scharen, de wetten van eenigheid, de instellingen der menschen — en ook de oude besnijdenis moet nog immer dienen, om het erfgoed van wedergeborenen wederregtelijk aan de vleeschelijke geboorte te verbinden. Vleesch en geest worden wederom in één en hetzelfde rijk opgenomen, maar, alhoewel onder den band van wet en formulier krachtiglijk zamen gedrukt — de beide tegenstrijdige elementen woelen gedurende drie eeuwen zoo hevig tegen elkander, dat thans reeds menige nagel van den band is los gesprongen, en weldra ook de band zelf van elkander zal bersten. En natuurlijk. Waar de Geest des Heeren zijn zal, daar moet de vrijheid zijn. Maar ook, waar de Geest des Heeren Zijne vrijheid zal handhaven, daar moet alle zuurdeesse des vleeschas uitgezuiverd, en zelfs het geringste overblijfsel van den ouden lederen zak worden weg geworpen. De Heere is bezig met Zijne kerk weder vrij te maken. Mogt Hij ook deze volgende bladeren dienstbaar stellen tot die verhevene bedoelingen! Mogt Hij ze doen strekken, om Zijn volk los te maken van alle vleeschelijke banden en voorvaderlijke inzettingen, die geboden van menschen zijn, opdat Zijn Nieuw Verbond ganschelijk nieuw te voorschijn trede en het erfdeel Zijner wedergeborenen voortaan naar den geest en niet naar den vleesche worde toegedeeld!

ZUTPHEN 19 Maart 1844.

Er is dezer dagen welligt geen geschrift in 't licht verscheenen, dat meer de opmerkzaamheid des tijds verwekken mag, dan de brochure van den Heer J. B. FRISSEN, getiteld: *Beknopte aanwijzing van het ongeoorloofde in den doop der kleine kinderen, benevens de weerlegging van de voornaamste gronden, welke voor den kinderdoop bijgebragt worden. Te Groningen bij W. VAN BORKEREN. 1843.* Dit stukje, hoe beknopt en in velerlei opzichten oppervlakkig het ook zij, roept echter een leerstuk aan, waarover in de Hervormde kerk tot heden nog geen openbare strijd gevoerd is en hetwelk, in weerwil van het groote verschil tussehen de Hervormden en de Afgescheidenen ten aanzien der fundamenten tot zaligheid, nochtans door beide partijen voortdurend is aangekleefd en verdedigd. Zoo lang de formulieren van eenigheid als welgevende en regelende magt in de Hervormde kerk werden geëerbiedigd, het het zich ook wel niet aanzien, dat er ligt een openbare strijd over dit punt zou gevoerd worden, en het is om die reden geenszins te verwonderen dat de Afgescheidenen, waar zij te sterker de Dordtsche instellingen handhaven, ook met te meerder volharding het leerstuk van den

kinderdoop blijven verdedigen. Van de zijde der Hervormden evenwel, sedert zij het *omdat* in *voorzoverre* veranderd hebben, hadden wij reeds eerder eene openlijke stem verwacht, die eene vraag opwierp aangaande het al of niet schriftmatige van den kinderdoop. Wij konden dit te meer verwachten, daar wij uit hunne theologische geschriften ontwaarden, dat zij het oude bewijs voor den kinderdoop uit de besnijdenis ontleend, reeds sedert lang als onvoldoende hadden laten varen en in menig gesprek met hunne Predikanten bespeurden, dat zij de oudvaderlijke instelling hoofdzakelijk alleen wegens derzelve *nuttigheid* verdedigden. Daar echter onze verwachting nog immer onvervuld bleef, zelfs in weerwil van het handboekje van D: BLAUFOT TEN CAPE (*) hetwelk immers een bedekten aanval tegen het Hervormde leerstuk behelsde, zoo meende ik, sedert het den Heer behaagde mij de waarheid zijns woords dierbaar aan het hart te leggen, gedrongen te werden, naar de krachten, die mij gegeven waren, het leerstuk van den kinderdoop regstreeks tegen de Hervormde kerk te bestrijden en het oude Doopsgezinde gevoelen aangaande de plegtigheid van den Doop als alleen schriftmatig te prediken. Juist toen dit plan bij mij rijp werd, geraakte ik in eene vriendschappelijke briefwisseling met den Heer H. P. SCHOLTE, Predikant bij de Afgescheiden Gemeente te Utrecht, in welke wij overeenkwamen het leerstuk van den doop bij wijze van schriftelijk dispuut te behandelen en, wansteen zulks tot eenig resultaat mogt leiden, deze brief-

(*) Over Doop en Doopsgezinden, Handboekje voor leden en Catechisanten bij de Doopsgezinden, door S. BLAUFOT TEN CAPE. Tweede druk, te Leeuwarden bij SCHREIBERG, 1835. Prijs 20 Cts.

wisseling door den druk openbaar te maken. Daar het verschil mijns erachtens niet de vraag betreffen kon of de bejaarde Doop schriftmatig was, maar alleen over het al of niet-geoorloofde van den kinderdoop gaan kon, zoo stelde ik den Heer SCHOLTE voor het dispuut aan te vangen, door zijne bewijzen voor den kinderdoop aan te voeren. ZWEERW. metende echter dat wij eene omgekeerde orde volgen moesten, en noodigde mij uit, het alleen schriftmatige van den *bejaarden* doop te bewijzen, doch voegde er tevens bij, dat hij, om een begin te maken, in zijn tijdschrift de Reformatie 3. deel n. 6, onder den titel van *boekbeoordeeling*, eene recensie van de brochure van FEISSER plaats zou, waarop hij alsdan mijne aanmerkingen verwachtte. Met deze wending aan de zaak te geven, heeft de Heer SCHOLTE het dispuut eensklaps van uit den bedekten kring eener bijzondere briefwisseling op het gebied der openbare polemieek verplaatst. Ik voor mij heb hier niets tegen, daar het verschil niet slechts twee personen maar de gansche Christenheid aangaat. Alleen, hierdoor verandert van zelf de vorm der behandeling. Het doet mij leed, dat de Heer SCHOLTE in zijne recensie van FEISSERs stukje nu niet wat uitvoeriger en vollediger is te werk gegaan. Hij heeft zich slechts bij eenige aanmerkingen tegen FEISSERs redeneringen bepaald, waardoor de strijd meer den vorm van eene vlugtige schermutseling dan van een geregeld gevecht ontvangt. Ik gevoel mij daarom genoopt thans mijnen eigenen weg te bewandelen en alleen, waar het te pas komt, de recensie van den Heer SCHOLTE te beantwoorden.

Het is geenszins ons voornemen in deze bladeren al de bewijzen, die voor den kinderdoop worden aangevoerd, te weerleggen of al die, welke den doop der bejaarden verdedigen, in het licht te stellen. Er is over die bewijzen van beide zijden reeds zoo veel geschreeven, dat het niet anders zou zijn dan voor de honderdste maal dezelfde zaken te herhalen. Ook is het met die bewijzen zoodanig gesteld, dat het eene op het andere gebouwd is, alzoo dat men niet noodig zal hebben de bovenliggende omverre te werpen, wanneer men er in slaagt, de ondersten weg te nemen. Het hoofdbewijs voor den kinderdoop is onzes erachtens te allen tijde ontleend aan de zoogenoemde *verbondsbelofte*, waarmede het bewijs op de besnijdenis gebouwd, van zelf verbonden was. De bezwaren tegen het uitsluitend toedienen van den doop der bejaarden ontspruiten daarentegen meest allen uit eene valsche beschouwing van de doopplegtigheid zelve. Wij achten het om die reden het meest gepast ons hoofdzakelijk bij eene toetsing van de bewijsvoering, die op de *verbondsbelofte* berust, te bepalen en daarna eene beschouwing van den doop te geven, welke deze plegtigheid in hare zuiver schriftuurlijke beteekenis voorstelt. Bij deze volgorde zal ons gelegenheid gegeven worden de ondergeschikte bewijzen, waar zulks voegzaam is, aan te roeren en de tegenwerpingen, welke gewoonlijk in het midden gebragt werden, te wederleggen. Dien ten gevolge treden wij alzoo reeds dadelijk ter zake.

De bewijsvoering, die op de verbondsbelofte rust, is aldus: De Heere heeft met ABRAHAM een verbond opgerigt Gen. XVII, 7, zeggende: *Ik zal mijn verbond oprigten tusschen Mij en tusschen U, en tusschen uwen zaden U en hun geslachte tot een eeuwig verbond, om*

U te zijn tot een God en woen zada na U. Van dit verbond stelde de Heere een teeken in zichtbaar in het vleesch, namelijk de *besnijdenis* (Gen. XVII 10-14); hetwelk aan de kinderen ten achtsten dage na hunne geboorte moest toegediend worden, ten bewijze dat ook zij teeds aanstonds in dat verbond werden opgenomen als erfgenamen des verbonds, alhoewel zij nog geene bewustheid van hetzelfde hadden. Dit verbond nu was een *eeuwig* verbond. Het werd in en met Christus niet vernietigd, maar in tegendeel bevestigd en vereeuwigd. De woorden des verbonds Gen. XVII, 7, sprak God niet alleen *tot Abraham den vader der geloovigen*, maar *overzulk mede tot de geloovige Christenen en hunne kinderen* (zie het Geref. Doopformulier). Gelijk ook Petrus be-
tuigt Hand. II, 39: *Want U komt de belofte toe en woen kinderen en allen die daar verre zijn, zoo velen als de Heere onze God er toe roepen zal*; en in Hand. III, 25: *Gijl. zijt kinderen der Profeten en des verbonds, 't welk God met onze vaderen opgerigt heeft, zeggende tot Abraham: En in uwen zade zullen alle geslachten der aarde gezegend worden.* Indien nu — zoo gaat de bewijsoering voort — indien nu de besnijdenis eene ordening Gods was, om aan alle kinderen Abrahams te worden toegediend ten teeken dat zij mede in het verbond waren opgenomen, zoo moet ook de doop aan de kinderen der geloovige Christenen bediend worden, als zijnde insgelijks *eene ordening Gods, om hun en hunnen zaden zijn verbond te verzegelen* (zie Doopformulier Verman tot de ouden.)

Tegen deze bewijsoering valt bij den eersten oogopslag weinig in te brengen, wanneer men bereids aanneemt dat

de

de doop eene ordening Gods is, die de besnijdenis vervangt. Evenwel ook dan nog zijn er bij nader iezigt twee vragen met welke beantwoording de gansche bewijsovervoering staat of valt, namelijk 1°. of het oude verbond, waarvan de besnijdenis het teeken is, gezegd kan worden hetzelfde te zijn als het verbond des doops, 2°. of in het nieuwe verbond de toediening van het verbondsteeken naar dezelfde regelen moet geschieden als in het O. Verbond? Wij willen deze beide vragen eens nader overwegen.

a) Is het O. Verbond door God met ABRAHAM gesloten hetzelfde als het N. Verbond, dat in Christus is opgericht? Wij antwoorden *Ja en Neen*, en wel, omdat God met ABRAHAM te gelijker tijd twee verbonden heeft opgericht, waarvan het eene in Christus is vervuld en vereeuwigd, het andere daarentegen in Hem is vernietigd en afgeschafft. Men behoeft de oprigting des Verbonds met ABRAHAM in Gen. XVII slechts naauwkeurig na te gaan, en men zal bespeuren dat de Heere hier een *dubbel* verbond in het oog heeft. Immers Hij noemt het vs. 7 een *eeuwig* verbond, waaraan (en wij zien geene reden het woord *eeuwig* in een anderen zin op te vatten) geen einde zijn zou. Tot in alle eeuwigheid en zonder einde zou de Heere dus de God Abrahams en zijns zaads God zijn. Nogtans spreekt Hij vs. 10: *Dit is mijn verbond . . . dat al wat mannelijk is U besneden zal worden*, en in vs. 15 zegt Hij: *Mijn verbond zal zijn in uwlieders vleesch*. Hoe? Een *eeuwig* verbond en nogtans een verbond in het *vleesch*. Kon dan iets eeuwig zijn, dat in het vergankelijke als gras verdorrende vleesch bestaat? Voorzeker niet. Het eeuwige kan alleen in den *geest* zijn.

Do

De Heere spreekt hier tevens van een *tijdelijk vergankelijk* verbond.

Maar welk was dan het *eeuwige*, welk het *tijdelijke* verbond? Het eeuwige en geestelijke verbond was eigenlijk reeds vroeger met ABRAHAM gesloten eer de Heere het tijdelijke en vleeschelijke tevens met hem oprigtte. Wij vinden deszelfs oprigting reeds in Gen. XII, 2, 5, waar de Heere, den Aartsvader uit Chaldea uitvoerend tot hem zeide: *Ik zal U tot een groot volk maken en U zegenen en uw naam groot maken; en wies een zegen. En ik zal zegenen, die U zegenen en vervloeken, die U vloekt. En in U zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden.* Ziedaar het geestelijke eeuwige verbond, afgezonderd van het vleeschelijke beschouwd. Het is een verbond der *belofte*. Het is geestelijk. Want het *grootte* volk waarvan hier gesproken wordt is geen *vleeschelijk*, maar een *geestelijk* volk. Immers de Schrift vermeldt dit uitdrukkelijk, als zij Rom. IV, 16, 17; verzekert dat *Vader van vele volken* hetzelfde is als *Vader van allen die gelooven*. Wanneer dan de Heere straks op de starren wijzend tot ABRAHAM zeide: *zoo zal uw zaad zijn* (Gen. XV, 5) zoo sprak Hij niet van *vleeschelijke*, maar van *geestelijke* kinderen, namelijk, die in de voetstappen des *geloofs* Abrahams wandelen zouden (Rom. IV, 12). Want de Heere onderscheidt tweederlei zaad Abrahams, namelijk zijne louter vleeschelijke afstammelingen, die wel den *naam* van Abrahams zaad dragen, maar nogtans zijne kinderen niet zijn. Om welke reden Hij tot de vijandige Joden, alhoewel zij lijnregt van ABRAHAM afstamden, zeide, dat zij ABRAHAMS kinderen *niet* waren (Job. VIII, 39.) En PAULUS zegt Rom. IX, 7.

Noch

Naech omdat sij Abrahams vader zijn, zijn sij allen kinderen. Het andere en eigenlijke zaad Abrahams zijn zijne *geestelijke* kinderen, die niet uit steenen kunnen verwekt worden, maar uit den Geest geboren zijn. *Dezen* zouden dat groote volk uitmaken, dat de sterren in aantal evenaren zou; de vleeschelijke kinderen zouden verloren gaan en versmelten. De geestelijke kinderen zouden de vele volken zijn, waarvan hij de ABRAHAM — de Volkenvader zijn zou.

En wat nog meer ten bewijze dient dat dit verbond geestelijk was, dezelfs kern bestond in de belofte: *In uwen zede zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden.* Deze belofte noemt de schrift: *Het Evangelie, dat te varen aan Abraham verkondigd is* (Gal. III, 8.) Een Evangelie nu is niet vleeschelijk maar geestelijk. Het was de helofte dat uit hem de Christus zou voortkomen, die al de geestelijke volkeren, welke hem (ABRAHAM) tot vader hadden, zou vergaderen en met eeuwigen zegen kroonen. En wel in dier voege, dat zij door het geloof Zijns vleesches en bloeds deelachtig geworden (Eph. V, 30) in Hem ook naar den vleesche Abrahams kinderen zijn zouden. Dit geestelijk verbond was nu nog slechts een verbond bij wijze van *belofte*, om welke reden ook de schrijvers des N. T. ala zij van dit verbond spreken, zich bij voorkeur van de uitdrukking *belofte* bedienen. Daarom zeide ook PETRUS: *Want u komt de belofte toe.* Het was eene belofte, die nog *vervuld* moest worden. Zij klinkt daarom telkens hernieuwd door het gansche O. Testamint in alle inzettingen, Psalmen en Profetieën. Zij zou met de verschijning van Christus eerst hare vervulling erlangen.

Wes-

Weshalve ook PAULUS te Antiochie zeide (Hand. XIII, 39) *Wij verkondigen U de belofte, dat God haar vervuld heeft als Hij Jezus verwekt heeft.* Door deze vervulling is de *belofte* eigenlijk eerst tot *verbond* geworden. Maar daar de vervulling nooit bij God eene twijfelachtige maar eeuwig bepaalde zaak was, zoo kan Hij gezegd worden reeds met ABRAHAM het eeuwig geestelijk *verbond* te hebben opgericht, alhoewel het eigenlijk slechts eene *belofte* was.

Het *tijdelijke* verbond dat God met ABRAHAM oprigtte, was een verbond *in het vleesch*. Het was, afgescheiden van het geestelijke verbond beschouwd, een verbond, dat ABRAHAM en zijne kinderen betrof, alleen voorzooverre zij *vleeschelijk* van hem afstamden. Bij dit verbond kwam geen geloof of eenige geestelijke betrekking tot ABRAHAM in aanmerking. Het was de overeenkomst tusschen God en ABRAHAM, dat het volk, 't welk vleeschelijk van hem afstamde, Hem tot Volksgod hebben zou, van Hem leiding, besturing, bescherming en een land ter inwoning zou ontvangen, en ook geen anderen God dienen dan Hem alleen. Dit was niet enkel eene *belofte* — het was reeds aanstonds een werkelijk *verbond*. Om die reden stelde de Heere dadelijk een verbondsteeken in, dat in het *vleesch* geschiedde. Dit teeken was volstrekt noodig en onmisbaar, zoo iemand tot dat verbond wilde behooren. Al wat mannelijk was en niet besneden, moest uitgeroeijd worden. Gen. XVII, 14. Het was dus noch door ongeloof, noch door huichelarij, noch door eenige andere geestelijke misdaad, dat men dit verbond zou breken. Alleen het *niet besneden zijn* was eene verbondsbreuk. Ja zoo zeer berustte dit verbond alleen op de

vlee-

vleeschelijke betrekking, dat zelfs de heidensche slaven en knechten, zoodra zij bij aankoop ten lijfeigendom geworden waren, oogenblikkelijk moesten besneden worden (Gen. XVII, 12, 13) ook zelfs wanneer zij naderhand weder van het verbond zouden buitengeworpen worden, gelijk b. v. met ISMAËL plaats vond.

Alhoewel nu de Heere reeds met ABRAHAM dit verbond oprigtte, zoo was hetzelfde echter nog niet voltooid. Het behoefde deszelfs ontwikkeling nog en bereikte de voltoëfing eerst in MOZES. De wet met al hare inzettingen en plegtigheden was als een volstrekt onafscheidelijk bestanddeel van dit verbond bestemd, en de Heere rigtte het verbond met ABRAHAM tot het doel op, om zijne vleeschelijke afstammelingen onder de schaduwen der wet tot op Christus voort te leiden. Daarom, alhoewel ABRAHAM nog van de wet verschoond bleef, het verbond der besnijdenis was in deszelfs bestemming niet anders dan een verbond der wet. De besnedenc zou een wetpligtige zijn, bestemd om aan al de Mozaische verordeningen gekluisterd te worden. Dit bewijst de Schrift duidelijk als zij zegt Gal. V, 2. *Een tegelijk mensch, die zich laat besnijden, is een schuldenaar de geheele wet te doen.*

Dat nu dit verbond der besnijdenis of der wet tijdelijk en vergankelijk, ja — ter verdwijning bestemd was, zal naauwelijks eenig betoog behoeven. Wij hebben ten overvloede slechts te wijzen op de Profetie in Jerem. 31, welke in den brief aan de Hebreëen aangevoerd is, juist om te bewijzen, dat het oude verbond met de Vaderen gesloten, tot vernietiging was toebereid. (Hebr. VIII, 7-15.) Immers terecht merkt de Apostel aan vs. 7. *Indien het eerste verbond onberispelijk geweest ware, zoo zou voor*
het

het *antwede* geene plaats gezocht zijn. En in vs. 13 besluit hij: *Als God zegt* (in de Profetie) *Een nieuw verbond, zoo heeft Hij het eerste oud gemaakt; dat nu oud gemaakt is en veroud, is nabij de verdwijning.*

Maar hoe kan de Heere dan in Gen. XVII, 7, terwijl Hij met ABRAHAM een vergankelijk verbond oprigtte, nogtans zeggen: *Ik zal mijn verbond oprigten tot een eeuwig verbond.* Ja, dit niet alleen; maar in vs. 13 zegt Hij: *Mijn verbond zal zijn in uwlieder vleesch ten eeuwigen verbonds.* Hij noemt het dus een verbond *in 't vleesch* en evenwel een *eeuwig* verbond. Wij antwoorden: zie hier juist het bewijs dat de Heere te dezer stond een dubbel verbond oprigtte. Hij stelde in Gen. XVII zijn vergankelijk verbond niet *alleen* in. Hij legde *in* en *met* hetzelfde tevens den grond tot het eeuwige geestelijke verbond, dat *thans* nog slechts *belofte*, maar ten eeuwigen verbonds bestemd was.

Er bestond tusschen de belofte, die eeuwig, en het verbond, dat tijdelijk was, zulk een innig en naauw verband, dat beide, hoezeer in aard en bestemming volstrekt verschillend, nogtans vóór de komst van Christus, afzonderd niet konden bestaan. Zoo lang de belofte nog *belofte* was, behoefde zij het verbond tot haar voertuig en omkleedsel, gelijk de ziel het ligchaam behoeft. Wij zullen dit verband in eenige punten duidelijker aantoonen.

Vooreerst. De belofte was de ziel — het verbond het ligchaam. *In* het verbond werd de belofte besloten en ter bewaring nedergelegd, tot dat zij zelve zou rijp zijn om eigenlijk verbond te worden. De Heere stelde Abrahams *vleeschelijke* afstammelingen tot zijn uitverkoren aardsche volk, om *in* hetzelfde zich een geestelijk volk te verweken;

ken, geestelijke afstammelingen van ABRAHAM. Dit geestelijke zaad Abrahams leefde onder het vleeschelijke verborgen en verspreid, gelijk het goud in den ertsklomp verborgen is. Maar dit geestelijke volk, alhoewel besneden en der wet onderworpen, was nogtans niet door de besnijdenis noch door de wet, Gods volk. Geenszins — maar door het *geloof*. En welk geloof? Het geloof in *de belofte*. Gelijk ABRAHAM in de belofte geloofde en het werd hem tot regtvaardigheid gerekend (Gen. XV, 6,) zoo omhelsden ook al deze zijne geestelijke kinderen de belofte, haar van verre ziende (Hebr. XI, 15.) Wij zien dus het geestelijke verbond, als *belofte*, in het vleeschelijke besloten. Gelijk nu de mensch, hoezeer niet enkel uit geest en ziel, maar ook uit vergankelijk vleesch bestaande, nogtans gezegd wordt *onsterfelijk, eeuwig* te zijn, om zijns onsterfelijken deels wille, even zoo kon ook het verbond, dat God met ABRAHAM sloot, een *eeuwig* verbond genaamd worden, om den wille van de eeuwige verbondsbelofte, welke deszelfs ziel uitmaakte. Immers, al werd het verbond der besnijdenis ook vernietigd, deszelfs *kern* bleef toch voor eeuwig bestaan, ja het werd onmiddellijk na de vernietiging des ouden verbonds, tot een nieuw verbond verheven.

Ten tweede. Het was enkel en alleen om den wille van deze belofte en met het doel om haar eenmaal tot een eeuwig verbond te stellen, dat de Heere dit tijdehjk verbond met ABRAHAM sloot. De Heere rigtte dus in zijne vooruitziende gedachte reeds werkelijk met ABRAHAM en zijne geestelijke kinderen een eeuwig verbond op, alhoewel Hij thans nog slechts het teeken des tijdelijken instelde, dat alleen den vleeschelijken kinderen toekwam.

Ten

Ten derde. De Heere rigtte dit tijdelijke verbond en al deszelfs inzettingen en plegtigheden zoodanig in, dat het als een spiegel van het toekomstig geestelijk verbond werd. Alles wat in dat tijdelijke verbond aanwezig was, was slechts afschaduwing en afdruksel van de dingen, die komen zouden. Ook de bloedige besnijdenis had hare geestelijke beduiding. De Schrift nu is gewoon het afdruksel en de zaak, die afgebeeld wordt, als één te beschouwen. Zoo zegt zij *de steenrotse is Christus*, 1 Cor. X, 4. Zoo kan zij ook van het vergankelijke verbond, als afdruksel van het eeuwige, zeggen: *dit is het eeuwige verbond*. Wie zal nogtans beweren dat de steenrotse werkelijk Christus was? Gewis alleen de Roomschegezinde, die het Avondmaalsbrood werkelijk het ligchaam des Heeren noemat. Maar wie zal dan ook, buiten den Roomschegezinde, die Hoogepriester en wet en altaar en tempel en offerande in het N. Verbond heeft ingemengd, beweren dat het Verbond der besnijdenis met **ABRAHAM** gesloten hetzelfde is als het N. Verbond in Christus, hoewel dan ook in eenigzins veranderden vorm? Neen! het geestelijk verbond was in beginsel, in aard, in wezen, in strekking, in alles volstrekt anders dan het verbond der besnijdenis, gelijk de geest des menschen volstrekt anders is dan zijn ligchaam.

Bestond er dan tusschen de beide verbonden, hoezeer tot op Christus op de innigste wijze vereenigd, nogtans een eeuwig onderscheid, zoo dient intusschen opgemerkt te worden, dat het geestelijke verbond, de belofte, nergens elders gevonden werd, dan binnen den kring van het vleeschelijke. Buiten de vergadering van Abrahams vleeschelijk zaad bestonden er geene geestelijke kinderen

van

van hem, zoolia als de ziel buiten het ligchaam bestaat. Al zijne vleeschelijke kinderen waren wel geene geestelijke, maar al zijne geestelijke waren toch tevens zijne vleeschelijke afstammelingen. Het was het welbehagen des Heeren, dat geen ander volk dan het nakroost van ABRAHAM in het erfelijk bezit der eeuwige belofte zijn zou. Daarom dan ook had ieder vleeschelijk afstammeling Abrahams, met andere woorden, ieder besnedene, *regt* op de prediking van en kennis aan die belofte. Hij mogt door ongeloof dat regt bespotten of door ligtzinnigheid het verwaarloozen, *regt* nogtans had hij, dat de belofte hem bekend gemaakt werd. Waarom? omdat hij besneden, omdat hij een deelgenoot van het vleeschelijk verbond was.

En nu komen wij tot de verklaring van hetgeen PERRINS zeide Hand. II, 59. Hij sprak tot Joden, tot vleeschelijke afstammelingen Abrahams, tot kinderen, gelijk hij het Hand. III, 25 uitdrukt, tot *kinderen des verbonds*, die deelgenooten waren van het vleeschelijk tijdelijk verbond der besnijdenis. Tot hen zeide hij: *U komt de belofte toe en uwe kinderen*. Wat beteekent hier *loekomen*? Is het hetzelfde als *deellebben aan* iets? Geenszins! Eene zaak kan mij toekomen terwijl ik haar niet deelachtig ben — ja; zelfs haar *verwerp*. In den grondtekst lezen wij eigenlijk en letterlijk: *Voor U is de belofte en voor uwe kinderen*. Er ligt dus in deze woorden niets anders dan een denkbeeld van *bestemming* ten grondslag. De belofte was voor de Joden *bestemd*. De Messias zou koning der *Joden* zijn. Dit had dus ten gevolge dat het Evangelie hun het eerst moest aangeboden worden. Maar of zij het hun toekomende zouden aannemen, was immer onzeker, en kon eerst na de prediking blijken. Nogtans,
al-

alhoewel 't waarschijnlijk ja zelfs verbrapeld was dat Israël de belofte zou verwerpen, nogtans bleef het waar; dat hun deselve toekwam.

De Joden, tot wie PETRUS sprak hadden met hunne afstammelingen, op grond van het verbond der besnijdenis; zegt op de eerste prediking der belofte, op de eerste aanbidding van het geestelijke verbond, dat thans op de puinheopen van het vleeschelijke stond opgericht te worden. Daarom wilde de Heere Jezus zelf gedurende zijne omwandering op aarde, niet anders dan tot de verlorenen schapen des huizes Israël gaan. Ging Hij soms tot de Kanaaniëten, zoo was dit eene uitzondering Zijner vrijmagtige genade. Daarom verbood Hij zijne discipelen tot de heidenen te gaan (Matth. X, 5) en Hij gebood hun daarentegen, toen Hij hen ook tot de heidenen zond, nogtans te beginnen van Jeruzalem (Luk. XXIV, 47). Wanneer PETRUS dus zegt, *U komt de belofte toe en uwen kinderen*, zoo zegt hij dit in de overtuiging dat hij tot Joden sprak, die zoowel zelve als hunne kinderen besneden en dus vleeschelijke afstammelingen van ABRAHAM waren. Ja wat nog meer zegt, het waren geene *geloovigen*, tot wie hij dit zeide, maar *niet geloovenden*. Immers, anders ware 't niet noodig geweest, dat hij hen vermaande: *Geloof en bekeert U*. Wij zien dus dat PETRUS hun het *toekomen* des verbonds toekende, niet omdat zij *geloofden*, maar omdat zij Abrahams *vleeschelijke* afstammelingen waren.

b) Hebben wij dus gezien dat er een wezenlijk onderscheid bestaat tusschen het verbond der besnijdenis en het verbond des doops; hebben wij gezien dat het eerste slechts in zoo verre eeuwig was te noemen, als het

het die bevatter en bewaarder van de kern des tweeden was; is het ons eindelijk gebleken, dat aan de kinderen des eersten verbonds de belofte van het tweede toekwam op grond van de louter vleeschelijke afstamming, zoo is thans de vraag of de toediening van het verbondsteeken in het Nieuwe verbond naar denzelfden regel geschieden moet als in het oude. Wij nemen hierbij aan, dat de doop een verbondsteeken is, dat de wedergade en alzoo de plaatsvervanger is van de besnijdenis. In hoe verre deze aanneming al of niet juist is, zullen wij in het tweede gedeelte van ons betoog nader overwegen. Maar ook indien wij den doop als eenen anderen vorm van besnijdenis beschouwen, zoo meenen wij nogtans te moeten beweren, dat hij *als zegel des N. verbonds*, niet aan kinderen moet toegediend worden.

Immers het teeken der besnijdenis werd niet in het wilde toegediend, maar deszelfs toediening was gebonden aan eenen vasten en bepaalden regel, die niet mocht overtreden worden. Die regel was de afstamming van **ABRAHAM**. Men ging niet tot de Moabieten en Midianieten om hun, zoo velen als men er vinden kon, de besnijdenis toe te dienen. Er werd vóór alle dingen gevraagd of de persoon, die besneden zou worden, 't zij kind of volwassene, in eenige *betrekking tot Abraham* stond. Door eene zoodanige betrekking alleen was op hem het verbond en deszelfs teeken toepasselijk. Was hij dus geen afstammeling van **ABRAHAM**, noch door aankoop een lijf-eigene van één zijner afstammelingen, dan mocht hij in het verbond niet deelen, en het verbondsteeken werd hem geweigerd. Immers de afstamming gaf niet slechts recht op de besnijdenis, door dezelve *kamen* den Israëliet de
be-

besnijdenis niet alleen *toe*, als of het nog te zijner vrije keuze stond haar al of niet aan te nemen. Hij *moest* besneden worden, of zoo niet, dan wachtte hem de dood. Nóg tans de afstamming gaf hem geen *deel* aan het verbond. Eerst de toediening der besnijdenis maakte hem tot werkelijk bondgenoot. (*)

Ook de doop, indien zij in plaats van de besnijdenis is getreden, is een verbondsteeken, maar des geestelijken en eeuwigten verbonds. Wie dit teeken op eene wettige wijze ontvangt, heeft niet slechts *regt* op, maar werkelijk *deel* aan het verbond. Aan den wettig gedoopte *komt* het verbond niet slechts *toe*, hij is reeds *werkelijk* bondgenoot. Ook dit verbondsteeken mag niet in het wilde toegediend worden. Er is een vaste bepaalde regel waarnaar de toediening zich rigten moet. De vraag is nu welke in het Nieuwe verbond die regel is.

Die regel is, even als in het O. V. dat men een kind, een afstammeling van ABRAHAM, het verbondshoofd, zijn moet. Maar gelijk het teeken des vleeschelijken verbonds zich naar de vleeschelijke afstamming rigt, zoo rigt zich van zelve de toediening van het teeken des geestelijken verbonds naar de geestelijke afstamming. Deze geestelijke afstamming nu kan men niet door aankoop ten lijfeigendome deeltig worden, en daarom valt in het N. V. van zelf de bepaling weg, die in het O. V. plaats had,

(*) De Heer SCHOLTE doet het blz. 357 voorkomen, alsof een heiden door de besnijdenis een kind Abrahams werd. Dit is onjuist. Een heiden had het niet aan zijne keuze, zich te laten besnijden al of niet. Zoodra hij door een Israëliet als zoon aangenomen of aangekocht was, was hij oogenblikkelijk Abrahams kind en moest besneden worden, omdat hij een afstammeling geworden was, overgeënt zijnde. Wat in later tijden gebeurde, bij het verlaten van de Mozaïsche eeredienst, kan hier niet als regel aangemerkt worden.

had, dat de gekochte met den gelde het verbondsteeken moet ontvangen. Ziedaar reeds aanvankelijk een belangrijk onderscheid in de toediening der beide verbondsteeken. Het was in de eerste Christentijden naar de wet volstrekt vereischt, eenen slaaf te besnijden, zoodra hij lijfeigene van eenen Jood werd. Den lijfeigene van eenen Christen alleen op dien grond te doopen, was verboden.

Maar waardoor werd men dan geestelijke afstammeling van ABRAHAM? Door het geloof. Gelijk blijkt uit Rom. IV, 11, 12, waar de Apostel bepaaldelijk in 't licht stelt dat ABRAHAM de geestelijke vader is, niet van hen die alleen uit de *besnijdenis* zijn, maar van allen die *gelooven*, 't zij zij besneden waren of niet. Zoodra iemand geloofde, kwam hem het geestelijke verbond niet slechts toe. Hij moest gedoopt worden, of zoo hij het weigerde, dan was hij van 't verbond vervallen en werd beschouwd als uitgeroeid uit het land der geestelijk levenden. Waarom? Omdat hij door den doop te weigeren beweren zou, geen geloovige, geen geestelijk afstammeling van ABRAHAM te zijn. Kon men dus in het O. V. het verbondsteeken aanstonds aan kinderen toedienen, omdat hier slechts van *vleeschelijke* afstamming sprake was — in het N. Verbond moest het verbondsteeken aan volwassenen bevestigd worden, die door de belijdenis huns geloofs bewezen Abrahams *geestelijke* kinderen te zijn.

Wij zien dan ook dat de Apostelen aan volwassenen (*) den

(*) Dat de uitdrukking: *Hij werd gedoopt en zijn huis* Hand. XVI, 15 en elders, alsmede: *hij werd gedoopt en al de zijnen* Hand. XVI, 33, geenszins bewijzen kan, dat de Apostelen kinderen gedoopt hebben, behoeft nauwelijks herinnerd te worden. Immers zoo wij Hand. XVIII, 8 lezen, dat CAIUSUS geloofde met geheel zijn huis, zoo denkt toch niemand, dat in de dagen der Apostelen ook kinderen geloofd hebben.

den doop toedienden , en altijd onderzochten of de personen , die zij doopen zonden , wel geestelijke kinderen van ABRAHAM waren. *Indien gij van ganscher harte geloofd , zegt PHILIPPUS tot den kamerling , zoo is het geoorloofd.* De kamerling was door het geloof een zoon Abrahams geworden. Hij moest het teeken des geestelijken verbonds ontvangen.

Maar , zoo merkt men aan , dat dit bij de eerste oprigting des N. Verbonds aldus geschiedde laat zich verklaren. Ook de toediening van het teeken des O. Verbonds geschiedde het eerst aan volwassenen. ABRAHAM zelf was negen en negentig jaren oud , toen hij besneden werd. Daarna evenwel is de besnijdenis aan kinderen toegediend. Moet het ook niet aldus met den doop plaats hebben , zoodra eenmaal de ouders tot het verbond zijn toegetreden ? Wij antwoorden : geenszins. In het O. V. werd elk huisvader op zijne beurt verbondshoofd voor zijn gansche huisgezin. Naar den regel des verbonds moesten al zijne *vleeschelijke* afstammelingen het verbondsteeken ontvangen. Ook in het N. V. zou men elk gedoopte vader op zijne beurt als verbondshoofd kunnen beschouwen. Doch wie zijn daar zijne afstammelingen ? Ik antwoord naar den regel des geestelijken Verbonds : zijne *geestelijke* kinderen , die in de voetstappen zijns *geloofs* wandelen. Alzoo mogen alleen *die* in zijn gezin gedoopt worden , die niet alleen door vleeschelijke afstamming maar door het geloof tot hem in betrekking staan ; die het onderwijs des geloofs van of door hem ontvangen en met het hart aangenomen hebben. Zoodra zijne vleeschelijke kinderen gelooven , worden zij zijne geestelijke , en zij moeten het verbondsteeken ontvangen. Gelooven zij niet , dan

zijn zij zijne geestelijke kinderen niet, en dus geene kinderen Abrahams. Het geestelijk verbondsteeken mag hun dus niet toegediend worden.

Of zou men evenwel den doop willen toedienen, alleen op grond van *vleeschelijke* afstamming van den geloovigen vader? Maar dan vermengt men immers twee strijdende elementen. Dan verwacht men het Oude Verbond, dat oud gemaakt is, met het Nieuwe, dat nimmer verouden kan? Dan dient men het geestelijke verbondsteeken toe naar eenen vleeschelijken regel. Dan overschrijdt men in het Nieuwe Verbond de palen, welke in het Oude, hoe vleeschelijk ook, nog geëerbiedigd werden. Want in het Oude Verbond zou men volgens de instelling niemand besneden hebben, die niet een kind Abrahams was (naar den vleesche), of althans door lijfeigendom met een afstammeling in regstreeksche betrekking stond. In het N. Verbond daarentegen zou men het verbondsteeken toedienen aan dezulken, die geene kinderen Abrahams waren (naar den geest), en welke naderhand zouden kunnen Blijken in volstrekt geene geestelijke betrekking tot den geloovigen vader te staan. Inderdaad — men zou dan moeten erkennen, dat men heidenen en ongelovigen in het verbond had opgenomen — in een verbond, waarin toch alleen Abrahams kinderen deelen mogen.

Hoe? men zou het geestelijk verbondsteeken aan vleeschelijke afstammelingen toedienen? Men zou alzoo het verbond toedeelen alleen naar den maatstaf des vleesches? Voorwaar! dan zou het Christendom verre achterstaan bij het Jodendom. Want toen, tijdens het O. Verbond, het Nieuwe Verbond nog slechts *belofte* was, waren niet de louter vleeschelijke afstammelingen deelhebbers aan de
be-

belofte, maar alleen de *geloovigen* onder hen. De belofte kwam wel aan alle besnedenen toe, maar alleen de geloovigen deelden in dezelve. En nu zou men aan louter vleeschelijke afstammelingen een verbond toedeelen, dat zelfs, toen het nog slechts *belofte* was, niet eens aan louter vleeschelijke afstammelingen toegedeeld werd! —

Of zou men den doop willen beschouwen als een teeken, dat niet zoo zeer werkelijk deel geeft aan het verbond, maar alleen een aanvankelijk *regt* op deelgenootschap verleent, alzoo dat men zeggen kan: *Den gedoopte komt het verbond toe*. Maar dan houdt de doop op een verbondszegel te zijn. Dan is hij geen plaatsvervanger der besnijdenis, maar geheel iets anders. Want in het Oude Verbond gaf de besnijdenis werkelijk deel aan het verbond met al dezelfs zegeningen. Den besnedenene kwam het niet toe een bondgenoot te worden, hij was metterdaad reeds bondgenoot, Jood of Hebrœër in den vollen zin des woords. Indien dan nu de doop even zoo een teeken des Nieuwen Verbonds is, dan moet ook de gedoopte in alle werkelijkheid een deelhebber van het geestelijke verbond zijn; dan moet hij in den vollen zin des woords Christen zijn.

Petrus zeide: *U en wven kinderen komt de belofte toe*. Hij zeide niet: *Gij en wve kinderen hebt deel aan de belofte*. Wij willen hier niet eens aantoonen, dat de uitdrukking *kinderen* vaak alleen (volwassene) afstammelingen beduidt. Ook wanneer men hier *kleine kinderen* verstaat, dan blijft het gezegde van Petrus waar. Den kleinen kinderen zijner hoorders kwam de belofte toe. Waarom? Omdat zij besneden waren. Maar moesten zij daarom *gedoopt* worden? Geenzins!

want

want alhoewel de besnijdenis hun vooruitzigt op de prediking des N. Verbonds gaf, zoo gaf zij hun nogtans geen deelgenootschap aan hetzelfde. Zegt Petrus: Een iegelijk van U worde gedoopt met zijne kinderen? Neen! Hij spreekt alleen van hen, de volwassenen. Maar waarom gewaagt hij dan van hunne kinderen? Om hen te doen gevoelen, dat de belofte hun wegens hunne *vleschelijke afstamming* van ABRAHAM *toekwam*. Om hen te herinneren dat hij niet zonder grond, maar krachtens Gods aloude inzetting beweerde, dat de belofte hun *toekwam*, ten einde hen alzoo door de vermelding van dit voorregt tot de omhelzing der belofte aan te moedigen. Of zij echter dit hun toekomstige metterdaad ook zouden deelachtig worden, zou blijken zoodra zij geloofden. Dan eerst mochten zij gedoopt worden. Of zou PETRUS de kinderen slechts al vast doopen alleen omdat hun de belofte *toekwam*? Welaan, dan kon hij ook de volwassenen al vast doopen, want ook hun kwam de belofte toe. Doch waarom eischt PETRUS dan eerst geloof en bekeering? —

Men kan uit dit alles afleiden wat er te denken zij van de stelling der Dordtsche kerk, dat de kinderen van geloovige vaders » *erfgenamen* des rijks Gods en des verbonds zijn" (zie Doopform.) of gelijk de Heer SCHOLTE het uitdrukt blz. 338 » met hunne geloovige ouders en » met den geloovigen ABRAHAM erfgenamen des verbonds » zijn, door God opgerigt, door God verzegeld met het » teeken der besnijdenis onder het Oude Testament, met » het teeken des doops onder het Nieuwe Testament." Er is hier duidelijk eene verwarring der beide verbonden. Van het O. Verbond voorzeker kon men *erfgenaam* zijn. Maar insgelijks van de *belofte*? Zekerlijk, het *toekomen* der

der belofte was erfelijk. Maar het *bevit*, het werkelijk deelhebben insgelijks? Ik kan met mijne ouders erfgenaam zijn van een *ragt* op zeker goed. Maar de *aanvaarding*, van dit goed kan immers onmogelijk erfelijk zijn? zij is eene daad, die ter mijner vrije keuze staat.

Men vraagt: Welk is dan het voordeel der Christenen? Of welke is dan de nuttigheid eener vleeschelijke afstamming van Christen ouders? Vele in alle maniere. Want dat is wel het eerste, dat den Christenkinderen van jonge af de woorden Gods toevertrouwd worden. Want wat is 't, al zijn sommige Christenkinderen naderhand nog erger dan heidenen geworden, zal hun heidensch bestaande Christelijke voorregten te niet doen? Komt den Christenkinderen de belofte niet evenzeer toe, als den joodschen? Of zal de vleeschelijke afstamming van een geestelijken Abrahams zoon minder voordeel geven, dan de afstamming van eenen vleeschelijken zoon Abrahams? Maar, zegt men, zij zijn niet besneden! Ik vraag, zijn zij daarom minder afstammelingen? Waar staat geschreven, dat ook in het N. Verbond een vleeschelijk teeken noodig is aan kinderen, opdat de belofte hun toekome? De doop? Maar, gelijk gezegd is, de doop is geen teeken van *toekomen*, maar van wettig *deel hebben*. Of waar staat geschreven dat ook in het N. V. een teeken noodig is ten bewijze en ter bezegeling van vleeschelijke afstamming? De Doop? Maar de Doop is geen teeken van vleeschelijke — hij bezegelt alleen geestelijke afstamming.

Wij komen dan tot dit besluit:

God heeft met ABRAHAM een dubbel verbond opgerigt, het eene tijdelijk en vleeschelijk, het andere eeuwig en geestelijk.

Van

- Van deze beide verbonden is men erfgenaam door afstamming of eenige dergelijke betrekking, maar van het vleeschelijke verbond door vleeschelijke, en van het geestelijke verbond door geestelijke afstamming.

Een vleeschelijk afstammeling Abrahams wordt men door geboorte — een geestelijk afstammeling door wedergeboorte (geloof en belijdenis.)

Alzoo wordt men een erfgenaam des vleeschelijken verbonds bij de geboorte, en een erfgenaam des geestelijken verbonds bij de wedergeboorte.

Alzoo mag men het verbondsteeken des vleeschelijken verbonds ontvangen bij de geboorte, en het verbondsteeken des geestelijken verbonds bij de wedergeboorte.

Derhalve mag en moet de besnijdenis aan jonggeboren kinderen toegediend worden — en de Doop alleen aan de zoodanigen, die blijken geven van wedergeboorte.

—
Wij stellen ons voor eenige vragen te beantwoorden, die door het bovenverhandelde kunnen uitgelokt worden.

Men vraagt of jonge kinderen niet reeds bij, ja vóór de geboorte, wedergeboren kunnen zijn. Wij antwoorden: *vooreerst* is het hier de vraag niet wat zij zijn *kunnen*. Zoo veel althans is zeker dat zij het ook *niet* kunnen zijn. En even *onzeker* is het, of dit kind, hetwelk gij gereed staat te doopen, waarlijk wedergeboren is, al of niet. Bij het toedienen der besnijdenis was het niet de vraag of de persoon, die besneden zou worden, een afstammeling van ABRAHAM *kon* zijn. Men vroeg of hij het werkelijk was. Evenzoo indien gij een kind zult doopen, moet gij vooraf vragen of het metterdaad een geestelijk afstammeling van ABRAHAM is. En
wat

wat ten andere ons betreft, zoo houden wij ons overtuigd dat geen kind als een geestelijk afstammeling van **ABRAMAM** mag behandeld worden. Niet als of wij betwijfelen, of de Heere in de begunadigde kinderen ook reeds bij ja vóór de geboorte eenen grond ten geloove legt. Maar het is hiermede in het geestelijke gelegen als in het natuurlijke. Om een afstammeling te zijn is het niet genoeg in den schoot der moeder als nog ongeboorene vrucht te bestaan. Eerst wanneer de vrucht door geboorte aan 't licht gekomen is, eerst *dan* wordt zij als afstammeling beschouwd, en eerst *dan* werd zij besneden in Israël. Evenzoo gelooven wij gaarne dat een begunadigd kind reeds bij de geboorte van eene kiem des geestelijken levens bevrucht kan zijn. Maar tusschen *bevruchting* en *geboorte* is een groot onderscheid. De bevruchting is bedekt, en zoo lang de vrucht bedekt is, is zij nog ongeboren. Evenzoo, zoo lang in een begunadigd kind het nieuwe leven Gods nog bedekt is; zoo lang het dit leven nog niet door belijdenis aan het licht brengt — zoo lang is het nog niet *wedergeboren*. Indien het nu ook al waar is, gelijk de Heer **SCHOLTE** schijnt te vermoeden, dat **DAVID** werkelijk reeds aan de borst zijner moeder op God gesteund heeft (naar Ps. XXII, 10, 11 en LXXI, 3, 6, en wij willen thans over de verklaring dezer spreekwijzen niet twisten) zoo is het toch buiten tegenspraak aan zijne moeder zelve onbekend geweest, dat deze geestelijke werking in haren zuigeling plaats vond, tenzij het haar op wonderdadige wijze is bekend gemaakt geworden. Maar in allen gevalle was **DAVID** toch, hoewel dan als zuigeling reeds met Goddelijk leven bevrucht, nogtans niet *wedergeboren*. Het nieuwe leven was nog
niet

niet aan het licht gekomen, maar nog bedekt in den donkeren schoot zijns gemoeds. Daarom kan een kind, al is het ook innerlijk en voor Gods oog reeds met eenen geestelijken grond begiftigd, nogtans door de menschen niet als een geestelijk kind Abrahams beschouwd noch gedoopt worden. Want het kind moet ter wereld geboren zijn, eer het het verbondsteeken mag ontvangen.

De Heer Smeets meent blz. 538 zijne kerk vrij te pleiten van de smet, alsof zij door den kinderdoop eene algemeene genade predikte. Hij stelt daartoe in het licht dat de kerk alleen kinderen van geloovige ouders doopt. Nogtans blijft onzes erachtens de smet aan de kerk kleven. Want eene algemeene genade te prediken is niets anders, dan het deelgenootschap aan Gods eeuwig genadeverbond toe te deelen op grond van eerste geboorte. Dit doet de kerk, wanneer zij kinderen doopt. Want zij deelt het verbondszegeel uit op grond, dat de kinderen door hunne eerste of natuurlijke geboorte erfenamen zijn van dat verbond, hetwelk de ouders door wedergeboorte alleen bezitten. Of gaat de kerk van dezen grend uit, dat zij de gansche massa kinderen doopt om den wille der begenadigde kinderen, die er onder zijn? Eilieve, dat dan ook de massa Heidensche, Joodsche en Turksche kinderen gedoopt worde, om den wille der uitverkoren kinderen, welke daaronder kunnen zijn. Dat men dan ook de kinderen van ongelooovige ouders doope, want ongelooovige ouders hebben vaak uitverkorene kinderen.

Maar, zoo vraagt men, indien de kinderen dan niet gedoopt worden, waartoe behooren zij dan? Moeten zij niet den doop ontvangen om daardoor van de kinderen der ongelooovigen onderscheiden (Catech. 74^e vraag) en
der

der Christelijke kerk ingelijfd te worden? — Maar wij vragen waar ergens in de Schrift te lezen staat, dat de doop ingesteld is tot *onderscheiding* van ongelovigen en geloovigen? De besnijdenis voorzeker kon strekken tot onderscheiding der Israëlieten in tegenoverstelling van de Philistijnen of onbesnedenen, omdat zij een blijvend lichamelijk teeken was. De geloovige kan zich van den ongeloofige door niets anders onderscheiden dan door be-lijdenis en levenswandel. Andere onderscheidingsteekenen noemt de Schrift niet. Het is inderdaad een Roomsch denkbeeld, dat de doop noodig zijn zou opdat men tot het Christendom behoore. Dit zou derhalve in zich sluiten, dat men niet tot het Christendom behoort zoo lang men ongedoopt is. Voorwaar eene treurige gedachte voor ouders, wier kinderen vóór den 8^{en} dag overleden zijn. Doch wij weten, dat het Protestantismus dit denkbeeld verre van zich werpt. Maar indien het dit doet, dan moest ook geen Protestant den doop als een teeken van *inlijving* of *inwijding* tot de Christelijke kerk (Catech. 74^e vraag) beschouwen, en het allerminst vragen: Waar-
toe behooren dan de kinderen, zoo zij niet gedoopt zijn?

Inlijving of *inwijding* tot de Christelijke kerk toch kan op tweederlei wijze verstaan worden. Het kan zijn: of eene inlijving tot de *ware, geestelijke, onzichtbare* kerk, of tot de Gemeente zoo als zij zich als *afgezonderd* ligchaam tegenover andere volken en corporatiën vertoont. In het eerste geval zou de doop een teeken van inwijding kunnen zijn, maar is dan ook gewis niet op kleine kinderen toe te passen, daar tot de *ware onzichtbare* kerk niemand kan toetreden, tenzij die wedergeboren is. In het laatste geval is er geen teeken van inwijding noodig
en

en de doop daartoe het allerminst geschikt. De vleeschelijke afstamming van of betrekking tot een geloovig lid der kerk was in de eerste Christen Gemeenten reeds op zich zelf, zonder doop, eene inlijving tot de kerk als *corporatie*. Zoodra de man of vrouw van een huisgezin lid der Gemeente werd, werd ook het gansche gezin, ofschoon uit nog ongeloofige leden bestaande, mits zij slechts niet stellig vijandig waren tegen het Christendom en rustig in het huis des geloovigen blijven wilden, reeds beschouwd als behoorende tot de Gemeente. Dit blijkt duidelijk uit 1. Cor. VII, 14, waar de Apostel op de vraag, of eene geloovige vrouw zich ook moest scheiden van haren man, zoo deze weigerde te gelooven, (en omgekeerd) antwoordt: (vs. 15.) *Eene vrouw, die eenen ongeloofigen man heeft, en hij tevreden is bij haar te wonen, dat zij hem niet verlate.* (vs. 14.) *Want de ongeloofige man is GEHEILIGD door de (geloovige) vrouw, en de ongeloofige vrouw is GEHEILIGD door den (geloovigen) man.* De Heer SCHOLTE wijst den Heer FRISSE met juistheid terecht, wanneer hij blz. 538 aantoot, dat *geheiligd* hier niet beteekend *begenadigd of uitverkoren*, maar eenvoudig *afgezonderd*, en gewisselijk niet anders dan *afgezonderd* tot die vergadering of *corporatie*, in welker boezem de ware heiligen zich bevinden. De Apostel zegt dus dat de ongeloofige man moet beschouwd worden als reeds te behooren tot de Gemeente. Dat nu die ongeloofige man niet gedoopt was zal wel geen betoog behoeven. Waardoor was hij dan alzo reeds *geheiligd* of *afgezonderd*? Louter door zijne vleeschelijke betrekking tot zijne geloovige vrouw. *Door de vrouw* zegt de Apostel, en dus niet door den doop is hij reeds

ge-

geheiligd. Hierdoor komt hem de belofte reeds toe, alhoewel hij nog weigert haar te aanvaarden. Wij zien dus dat de Schrift eene inlijving tot de Gemeente erkent, welke zonder doop plaats vindt. Indien dan nu een ongeloofig bejaarde, reeds door zijne vleeschelijke betrekking tot de vrouw, als geheiligd beschouwd wordt, hoe veel te meer mag men dan de kinderen, die nog niet *kunnen* gelooven, beschouwen als reeds geheiligd door hunne vleeschelijke betrekking tot de geloovige ouders. Ja de Apostel toont ook aan, dat het met de kinderen der Corintische Gemeente immers even zoo plaats vond. *Anders toch*, zoo redeneert hij vs. 14 verder, *anders toch*, indien de vleeschelijke betrekking niet reeds heiligde, *zouden immers uwe kinderen ook onrein zijn. Maar nu zijn zij heilig.* Waarom? omdat zij even zeer als hun ongeloofige vader, in eene vleeschelijke betrekking staan tot de geloovige moeder. Het is dus duidelijk, dat de Apostel op de vraag: Waartoe behooren dan onze kinderen zoo lang zij ongedoopt zijn? zou geantwoord hebben: » *Tot de Gemeente — want zij zijn geheiligd door hunne geloovige ouders.* »

Blijkbaar is het alzoo onschriftuurlijk, wat de Nederl. Geloofsbelijdenis art. 54 beweert, als zij zegt: *Door den doop worden wij in de kerke Gods ontvangen en van andere volken en vreemde religioën afgezonderd (geheiligd).* Dit had althans geen plaats met den ongeloofigen man, waarvan PAULUS spreekt, noch met de kinderen der Corintische Gemeente. De ongeloofige man, (die in vs. 15 tevreden was bij de geloovige vrouw te blijven en dus geen *stellig vijand* van het Christendom was) was reeds in de kerke ontvangen zonder doop.

In-

Indien de doop van geloof gepaard gaat, dan is het met *geloof* dat in de ware kerk ons inbrengt. Is de doop niet van geloof verzegeld, dan brengt hij nergens in. Het is eene ledige ijdele plegtigheid. Immers een kind, dat reeds door zijne vleeschelijke geboorte in de kerk ontvangen is, nog bovendien te doopen opdat het ontvangen worde in de kerk, is eene tastbare overtolligheid.

Wanneer de Nederl. Geloofsbelijdenis art. 54 den kinderdoop verdedigt op grond van deze redenering: *En voorwaar! Christus heeft zijn bloed niet min vergoten om de kinderkens der geloovigen te wasschen als Hij gedaan heeft om de volwassenen. En daarom behooren zij het teeken te ontvangen en het Sacrament van hetgene Christus voor hen gedaan heeft*, dan kunnen wij op grond van dezelfde redenering den doop van alle kinderen ook der heidenen en turken verdedigen. Immers JOHANNES zegt in zijnen eersten brief II, 9: *Christus is eene verzoening voor onze zonden, en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden der geheele wereld.* Wat Hij dus voor de kinderen der geloovigen gedaan heeft, dat heeft Hij ook voor de ganse wereld gedaan, en voor alle heiden- en turkenkinderen. Alzoo zou het voegzaam zijn de geheele wereld te doopen, opdat zij *het sacrament ontvang van 't geen Christus voor haar gedaan heeft.*

Uit dit alles blijkt genoeg dat de Dordtsche vaderen in het stuk van den Doop meer hebben beweerd dan zij bewijzen konden, en hoe voortreffelijk de formulieren van eenheid bij de Gereformeerde kerk ook zijn, in dit opzigt althans verraden zij den stempel der menschelijke felbaarheid. Zoozeer als het allezins natuurlijk is dat

de

de Dordtsche vaders ten gevolge der voorvaderlijke gebruiken en overleveringen met eene zekere vooringomenheid dit onbijbelsche leerstuk aankleefden, zoo reer is het te verwonderen en te betreuren, dat hunne kennis van kerkgeschiedenis en openbaring hen niet reeds spoedig heeft doen opmerken, dat zij een misbruik bezegelden, hetwelk blijkbaar uit die eeuwen afkomstig is, waarin men van lieverlede aan den doop eene zaligmakende kracht begon toe te schrijven, en hetwelk in het gansche N. Verbond noch door de letter, noch door eenig historisch feit, noch door den geest gewettigd wordt. Zoodra men den doop als eene in zich zelf afwasschende reiniging begint te beschouwen, spreekt het wel van zelf dat men den kinderdoop boven dien der bejaarden verkiest — maar ook, dat men zich gaarne twee en meermalen laat doopen. Doch zoodra men deze vleeschelijke beschouwing dier goestelijke plegtigheid laat varen, verliest men allen grond ter verdediging van den kinderdoop, en men moet gevoelen dat de doop der bejaarden de eenige vorm is, welke en met de letter en met de geschiedenis en met den geest des Evangeliums strookt. Men moet dit gevoelen — niet wanneer men den doop niet anders beschouwd, dan door vele Doopsgezinden onzer esuw geschiedt, bij wie deze plegtigheid weinig meer en weinig anders is dan eene inlijving van bejaarde personen tot de Corporatie der Christenen; niet wanneer men eene algemeene genade predikend, het voor onbetwistbaar stelt, dat alle menschen zullen zalig en dus ook geloovig worden. Dan toch kan men bijna even goed den doop vóór als na het geloof bedienen, vermits het toch zeker is dat het geloof eenmaal komen zal; dan kan

kān men elk kind gerust als hij voorbaat reeds in het verbond der geloovigen opnemen, omdat het reeds door zijne geboorte in eene wereld is binnen getreden welke het niet weder verlaten zal zonder zalig te zijn. Dan heeft de bejaarde doop slechts dit boven den kinderdoop vooruit, dat hij *ordelijker* is, maar niet dat hij geheel iets anders is in wezen en beteekenis. Neen! maar men moet de uitsluitende schriftmatigheid en Christelijkheid van den doop der bejaarden gevoelen, zoodra men indringt in het ware wezen van de plegtigheid en derzelve geestelijke beteekenis leert verstaan. Dan zal men erkennen dat de kinderdoop niet alleen de *tijdorde* verstoort, maar ook de gansche plegtigheid verandert; van den doop iets geheel anders maakt dan de Heere er mede bedoelt en alzoo in de Christelijke kerk een Sacrament invoert, dat geheel buiten den kring der geestelijke dingen Gods ligt.

Wij zullen trachten dit een en ander nader in 't licht te stellen door eene ontwikkeling van den Doop volgens de uitspraken des Evangelies.

Het gevoelen heeft langen tijd in de Dordtsche kerk geheerscht en wordt ook nog door den Heer SCHOLTÉ voorgestaan (blz. 339) dat de Doop in de plaats der besnijdenis is gekomen. De voorstanders van den doop der bejaarden en de Heer FRISSE met hen (blz. 16 D) hebben dit immer bepaald weersproken, en sommigen onder hen hebben zelfs beweerd dat de Doop hoegenaamd in geen verband stond met de besnijdenis. Van beide zijden is hier te veel beweerd geworden. Er bestaat tusschen Besnijdenis en Doop zonder twijfel eene innige verwantschap.

schap. Wij mogen het er voor houden dat de Heere bij de instelling der eerste gewis op den laatsten het oog gehad heeft, en wél begrepen is de Doop evenzeer in plaats der besnijdenis gekomen, als het Nieuwe Verbond in de plaats van het Oude getreden is.

Wij hebben reeds aangetoond dat het Nieuwe Verbond, 't welk geestelijk en eeuwig is, niets anders is dan de vervulling der belofte aan ABRAHAM gedaan, welke belofte de ziel en de kern van het vleeschelijk verbond der besnijdenis uitmaakte. Wij hebben gezien, dat, gelijk men in het O. Verbond de besnijdenis ontving op grond van vleeschelijke afstamming, men evenzoo in het N. Verbond den doop ontvangen moet op grond van geestelijke afstamming van ABRAHAM. En het is ons duidelijk geworden, dat, gelijk men in het Oude Verbond een afstammeling Abrahams werd door de geboorte, men alzoo ook in het N. Verbond een afstammeling van dien vader der geloovigen wordt, door de wedergeboorte.

Deze parallelen of vergelijkende nevenstellingen van het Oude en het Nieuwe Verbond zijn niet louter toevallig en iets meer dan vernuftspelingen. Het zal naauwelijks eenig betoog behoeven, dat het O. V. met al dezelfs inzettingen en plegtigheden *eene schaduw was van de dingen, die komen zouden.* (Col. II, 17. Hebr. X, 1.) en *dingen* bevatte, die *eens andere beduiding hadden.* (Gal. IV, 24.) De Insteller van dat Verbond is die God, die in alles wat Hij in het zichtbare en vleeschelijke tot stand brengt, het eeuwig systeem of samenstel Zijner onzichtbare en geestelijke dingen uitdrukt. In de zon (Joh. VIII, 12); in de stroomende wateren (Joh. IV, 10), in ~~in~~ *elken wijnstek* (Joh. XV, 1), in *elken zaadzaaijden*

landman (Matth. XIII, 3) ja, in alles wat het oog ziet en de hand tast, heeft Hij *gelijkenissen* van Zijn Onzichtbaar Hemelsch Koningrijk gelegd. Alles om ons heen is spiegel en afbeelding van de onzichtbare dingen, welke dienzelfden God tot oorsprong hebben, die ook deze aarde gemaakt heeft en al wat daar in is. Slechts de *geestelijke* mensch, slechts hij, die het onzichtbare Koningrijk der Hemelen kent, kan die gelijkenissen bij elke schrede, bij de Ielieën des velds en bij de vogelen des Hemels, bij den herder, die zijne schapen weidt en bij de vrouwe, die het huis uitkeert (Luk. XV, 8), opmerken en aan zijn hart verstaan. En hij *soekt* die gelijkenissen niet. Hij *legt* ze niet door zijn spelend vernuft in de zichtbare dingen. Maar hij *vindt* ze van zelf, omdat God ze er in gelegd heeft. Zij *springen* hem in de oogen, omdat zijne oogen geopend zijn tot de aanschouwing van het onzinnelijke in het zichtbare. Maar indien deze gelijkenissen en afschaduwingen reeds in de natuur zoo treffend zijn, hoe veel te meer bestaan zij in dat zinnelijke Verbond, hetwelk bepaaldelijk bestemd was, om eene *afbeelding* te zijn voor den *tegenwoordigen tijd* des geestelijken verbonds Hebr. IX, 9. Daarin heeft alles wat het zinnelijk oog aanschouwt, *beduiding* voor hem, die met geestelijke oogen zien mag. In de roode zee en de woestijn, in het manna en de steenrots, in de koperen slang en den bloeienden Aäronsstaf, in Tabernakel en Altaar, in priester en offeranden, in feesten en plegtigheden, in Kanaän met zijne Jordaan, met zijne vruchten, in Jeruzalem met zijn Zions-tempel, in het zichtbare volk zelf als één geheel, met zijnen MOZES en JOSUA en DAVID — in alles ziet het geestelijke kind Gods de teekeningen van dien

dien Vader, die niet met penseel en verwen, maar met volken en landen, met bergen en stroomen schildert, om voor Zijne kinderen Zijne eeuwige waarheden en geestelijke dingen aanschouwelijk af te beelden. Soms wel is waar, kan het kind de toepassing verkeerd maken, vooral wanneer het niet aan den schoot des Vaders staat, om door Hem in deze teekeningen onderwezen te worden. Maar hier en daar heeft de Vader door Zijnen Heiligen Geest de verklaring dier beelden doen beschrijven, opdat zijne kinderen vaste punten zouden hebben ter wegwijzing in hun belangrijk onderzoek.

Ook de besnijdenis, die in het vleesch geschiedde, is eene zichtbare afbeelding eener geestelijke zaak, die komen zoude. Zij kan niet de afbeelding van den *doop* zijn. Want de doop op zich zelf is geene geestelijke zaak. Hij is zelf wederom de zichtbare afbeelding van iets geestelijks. Daarom is in zooverre de stelling valsch, dat de doop *in plaats* van de besnijdenis zou gekomen zijn. Want het *in de plaats komende* moet noodwendig de *zaak zelve* zijn, waarvan de afbeelding slechts schaduw was. Men kan zeggen: De gekruiste Christus is *in plaats* van het Paaschlam gekomen (1 Cor. V, 7). Waarom? Omdat de gekruiste Christus de zaak zelve is welke door het Paaschlam is afgebeeld. Door het verschijnen van den gekruisten Christus is het Paaschlam verdrongen en afgeschaft, omdat natuurlijk, zoodra de zaak zelve verschijnt, het plaatsvervangende afbeeldsel overtollig wordt. Nu heeft de Heere wel andermaal wederom een zichtbaar afbeeldsel van zijn bloedig kruislijden ingesteld, namelijk het Avondmaal. Maar men kan niet zeggen, dat het Avondmaal *in de plaats* van het Pascha gekomen is,

alsof het Avondmaal de *zaak* ware, die door het Pascha was afgebeeld. Er is slechts eene groote treffende overeenkomst tusschen het Pascha en het Avondmaal, daar beiden natuurlijk afbeeldingen derzelfde *zaak* zijn. Doch er is tusschen beide ook wederom dit aanmerkelijk onderscheid (en wij bidden onze lezers hierop *wel* te letten) dat het Pascha het afbeeldsel was van de *zaak*, *toen zij nog komen zou* en nog niet in de *werkelijkheid* bestond, en het Avondmaal daarentegen de *zaak* afbeeldde, *toen zij gekomen* en *werkelijk* aanwezig was. Om die reden kon en moest het Pascha bij de Joden ook door kinderen gegeten worden, terwijl het gebruik des H. Avondmaals alleen aan bejaarden wordt toegestaan. Alleen de Roomsche Kerk, die het Nieuwe Verbond oud en het geestelijke vleeschelijk gemaakt heeft, deelt ook, althans somtijds de hostie aan kinderen uit. — Dat kinderen nu het Pascha gebruikten was niet vreemd, want waar alles slechts *beeld* is, en de werkelijke *zaak* nog niet is gekomen, daar kan het *deelgenootschap* aan de werkelijke *zaak* geen vereischte tot wettig gebruik zijn.

Is dan nu de besnijdenis een afbeeldsel van eene toekomstige *zaak*, zoo is het de vraag welke die toekomstige *zaak* is. Reeds de groote Profeet des O. Verbonds mogt dit bij het licht des H. Geestes inzien, als hij Deut. XXX, 6, tot het vleeschelijk Israël, dat *geen hart ontvangen had om te verstaan* (Deut. XXIX, 4) sprak: *De Heere uw God zal uw hart besnijden en het hart uws zaads, om den Heere uwen God lief te hebben met uw gansche hart, en met uwe gansche ziel opdat gij leeft.* En vs. 7 voegt hij er bij: *Gij dan zult u bekeeren.* Hij zag dus in, dat de besnijdenis in 't vleesch slechts

slechts gegeven was aan het volk, dat geen hart had om te verstaan, als eene afbeelding van de *besnijdenis des harten*, welke bestond in de *bekering* des harten tot eene liefde jegens God boven alles. De geestelijke goedmoedsverandering, waardoor de ziel uit den staat der vijandschap in die der liefde overgaat, was dus de *zaak* welke door de besnijdenis was afgeschaduwde, en alzoo *in de plaats* der besnijdenis komen zou. Gelijk in de plaats van het vleeschelijke verbond een geestelijk verbond zou komen, zoo zou ook de vleeschelijke besnijdenis door eene geestelijke vervangen worden. Door bloedstorting zou ook het hart des menschen eene afsnijding van de voorhuid der zonde en der werelddienst ondergaan, namelijk in Hem, in wien alle bloedstorting een einde genomen heeft.

Zien wij nu de bladeren des geestelijken verbonds in, dan bespeuren wij dat ook daar de besnijdenis des O. Verbonds beschouwd wordt als afbeelding van en vervangen door eene geestelijke besnijdenis des harten. PAULUS zegt Rom. II, 29. *De besnijdenis des harten in den GEEST, niet in de letter* is de besnijdenis, d. i. : is de eigenlijke door God bedoelde besnijdenis. En Philip. III, 3, zegt hij : *Wij zijn de besnijding, wij, die God in den GEEST dienen, en in C. J. roemen, en niet in het VLEESCH betrouwen*, terwijl hij even te voren de vleeschelijke besnijdenis, met eene verachtende woordspeling de *versnijding* noemt (vs. 2). Vragen wij nu wat de Apostel door deze *besnijdenis des harten* bedoelt, zoo blijkt het dat hij hiermede niets anders in 't oog heeft, dan wat ook Mozès reeds profeteerde. Hij bedoelt de *bekering*, en wel de *bekering* in den zin van *wedersboorte*.

Niet

Niet de bekeering van de eene of andere bepaalde zonde of kwade gewoonte; niet de bekeering, zoo als zij ook bij den Christen nog dagelijks kan en moet plaats hebben, wanneer hij uit eene overweldiging des vleesches zich weder oprigt en terugkeert tot zijne heilige roeping. Maar de bekeering van uit den staat des ongeloofs, der onkunde en des natuurlijken levens in dien des geloofs, der liefde en des geestelijken levens in C. Jezus; de bekeering, zoo als zij slechts éénmaal in het leven des menschen kan plaats vinden, wanneer hij geheel van levensbeginsel en levensdoel verandert, het *ik* voor Christus, de dienst der wereld voor die van God, het rusten op de werken voor het steunen alleen op de genade, het zoeken om de zaligheid te *verwerven* voor een strijden om haar te *behouden*, verwisselt. Met één woord — de wedergeboorte, die verandering des gemoeds, welke door eene alvermogende bewerking van het hart onder de overschaduwing des Heiligen Geestes tot stand gebracht, den zondaar met een nieuw, geestelijk en heilig levensbeginsel uit God bezielt, alzoo dat hij ganschelijk *omkeert*, en een nieuw schepsel is geworden, geschapen in Christus Jezus tot goede werken. Eene verandering des harten, waarvan alle volgende bekeeringen en terugkeeringen de natuurlijke en noodzakelijke gevolgen en vruchten zijn, omdat de wil ééns voor altijd naar God om- en toegebogen zijnde, gelijk de gespannen veer, telkens weder naar God terug springt, hoe dikwijls hij ook door eene vreemde kracht voor eene poos van Hem wordt afgebogen.

• Dat de Apostel met de besnijdenis des harten deze slechts eenmaal in het leven des Christens plaats vindende gemoedsverandering bedoelt, blijkt ten duidelijkste uit het-

hetgeen hij zegt in Coloss. II, 11. *In Christus*, zoo schrijft hij, *zijt gij ook besneden met eene besnijdenis, die zonder handen geschiedt, in de uittrekking des ligchaams der zonden des vleesches, door de besnijdenisse Christi.* Het is duidelijk dat de Apostel hier van eene gemoedsverandering spreekt, welke op zich zelve eene afgedane zaak of gebeurtenis is. Hij noemt zelfs het tijdstip op, waarop zij plaats had, namelijk den *doop*, want hij zegt vs. 12. *Zijnde met Hem begraven in den doop* enz. Hij beschrijft haar als eenen overgang, van eenen vroegeren staat in eenen volstrekt tegenovergestelden, en wel uit den staat van volslagen geestelijken *dood* in dien van *leven*. vs. 13. Eene gemoedsverandering, welke hij elders (Tit. III, 5) *wedergeboorte* noemt en welke JACOBUS (I, 18) beschrijft als daardoor bewerkt zijnde, *dat God den zondaar door het woord der waarheid BAART naar Zijnen wille.*

Wij zien dus uit dit alles dat de *wedergeboorte* des zondaars tot een nieuw geestelijk leven met God de *zaak* is, welke door de besnijdenis des O. V. is afgebeeld, en dat dus de *wedergeboorte* (en niet de *doop*) in plaats van de besnijdenis is gekomen.

Intusschen mogen wij vooral in het oog houden, dat de *wedergeboorte*, (gelijk het woord zelf aanduidt) eene zaak is, die wel onmerkbaar en bedektelijk *aanvangt*: (bevruchting en dragt) maar eerst *dan* voltooid aanwezig is, wanneer zij openlijk in het licht treedt. Hierom is de *wedergeboorte* vooral te onderscheiden van de *bekeering*. Bekeering is elke van God gewerkte gemoedsverandering ten goede. Zij kan inwendig en bedekt plaats vinden, en daarom is bekeering de *aanvang* der *wederge-*
ge-

geboorte. Wedergeboorte daarentegen is meer dan bekeering. Zij is de bekeering tot *openbare verschijning* ontwikkeld; en niet de bekeering van deze of geene zonde, maar van levensbeginsel. Zoodra de mensch, (die, alhoewel in de Christenwereld geboren en opgevoed, echter geen kind Gods, geen geestelijk kind Abrahams, maar een kind Adams is; en slechts uit heidensche en joodsche elementen bestaat,) van Gods zaad, d. i. Gods levendmakend woord bevrucht wordt, dan wordt de kiem zijner geestelijke afstamming van God en ABRAHAM gelegd. Zoodra dit zaad zoo veel heeft doorgewerkt, dat de liefde tot het ik in haat tot het ik, en de haat jegens God in liefde tot Hem is omgebogen, dan is innerlijk de bekeering geschied en de nieuwe vrucht (Christus) heeft begonnen eenigzins gestalte in den mensch te verkrijgen. Echter is de *geboorte* nog niet aanwezig. Wel is het aan den bekeerde in zijn spreken en handelen, zijn doen en laten (de Duitscher zegt in zijn gansche *Benahmen*) te zien, dat hij met een nieuw leven bezwangerd is, doch voor de wereld is dit nieuwe leven nog niet zelfstandig, openlijk en bevestigt in het licht getreden. De voorhuid der zonde is nog niet ganschelijk afgesneden; menschenvrees, beschroomdheid, kleingelooovigheid, menigerlei dwaalbegrip en onkunde houden de volle openbaring van dat leven nog in het gemoed besloten. Doch zoodra de Heere al die banden los maakt, en den bekeerde tot een openlijk belijder van de waarheid in Christus voorwaarts dringt, dan heeft de *geboorte* plaats. Met de openlijke *belijdenis* van Christus is dus de *wedergeboorte* daar, en het tijdstip van *geboren* worden is dat, waarop de bekeerde, voor de gansche wereld door het getuigenis zijns monds

open-

openbaring doet van het nieuwe leven dat in hem ontstaan is. Hierom is *wedergeboorte* van zelf eenswезд met *toetreden* tot de Gemeente. (*) Men zou dus de wedergeboorte kunnen noemen: *het tot openlijke belijdenis ontwikkeld geloof*. Gelijk nu de besnijdenis een kennelijk merkteeken van Abrahams vleeschelijke afstammelingen was, zoo is de geloovige en tot aan den dood toe volgehoudene belijdenis het merkteeken des geestelijken afstammelings. Zij wordt eene besnijdenis *des harten* genoemd, en niet der *lippen*, omdat natuurlijk alleen eene hartgrondige belijdenis bedoeld wordt, en de lippen slechts de werktuigen zijn, waardoor de zaak des harten openbaar wordt. Die belijdenis des harten wordt eene *besnijdenis* genoemd, omdat de gemoedsverandering ontstaat door het geloof in de bloedstorting van Christus. De geloovige acht zich met en in Christus wegens al zijne zonden gekruist en verbrijzeld d. i. gestraft. In deze geloofsovertuiging doet hij afstand van zich zelve, als zijnde een gevloekten, gekruisten, gedoodden. Hij legt zijnen ouden mensch (de voorhuid) af. Dit is eene smartelijke bewerking des harten, waarmede deszelfs innigste en fijnste vezelen, die het aan de wereld en het *ik* verbonden, worden doorgesneden. En niet zelden bereiken die smarten den hoogsten trap bij de openlijke belijdenis zelve, wanneer de vrede met ouders en vrienden en magen, ja met al wat de wereld dierbaars heeft, aan de waarheid in Christus wordt ten offer gebracht.

Is

(*) Rom. IX, 10. *Met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid* (de bedekte ontwikkeling van het zaad Gods in den mensch) *met den mond belijdt men ter zaligheid* (treedt men openlijk in het rijk der zaligheid (de *Soteria*) binnen). Het rijk der zaligheid is Gods Gemeente.

Is nu de wedergeboorte niets anders dan het tot openlijke belijdenis ontwikkelde geloof, zoo volgt hieruit, gelijk wij reeds aanmerkten, dat zij eenswezend is met de toetreding tot de Gemeente. Immers zoodra iemand deze belijdenis aflegt, voegt hij zich van zelf bij Gods geestelijk volk. Bij het afleggen dezer belijdenis nu moet naar de instelling des Heeren eene zinnebeeldige handeling plaats grijpen, welke innig met de wedergeboorte zamenhangt. Die zinnebeeldige handeling is de doop. Zij is niets anders dan een *spiegel* der wedergeboorte, waarin, op eene zichtbare en aanschouwelijke wijze wordt voorgesteld, wat er innerlijk in het binnenste des wedergeboorenen heeft plaats gevonden. Zij is, even als de besnijdenis, eene afbeelding van de besnijdenis des harten, doch met dit onderscheid, dat de besnijdenis eene zaak afbeeldde die nog *komen zou*, en de doop eene zaak die *gekomen is*. (*) Daarom is ook de doop eenerzijds eene zinnebeeldige belijdenis van den doopeling, waarmede hij der wereld vertoont wat er in hem heeft plaats gevonden, terwijl, anderzijds, Christus door de toediening van den doop aan den doopeling, openlijk getuigenis geeft, dat Hij den doop des Geestes, d. i. de wedergeboorte, in het gemoed des doopelings heeft tot stand gebracht.

Dat deze beschouwing van den doop als een spiegel en zinnebeeldige uitdrukking der geestelijke wedergeboorte door de Schrift gewettigd wordt, blijkt reeds aanstonds als wij PAULUS Tit. III, 5 den doop *een bad der wedergeboorte* hooren noemen. Dat de Apostel hier den doop in het oog heeft is buiten twijfel, daar hij Eph. 5, 26

ins-

(*) Vergelijk hiermede hetgeen wij opmerkten ten aanzien van Pascha en Avondmaal blz. 36.

insgelijks van een *bad* sprekend , er bijvoegt : *het bad des waters*. Maar het allerduidelijkst bewijs hebben wij in Coloss. II, 12 , waar de Apostel den doop onmiddellijk met de wedergeboorte of besnijdenis des harten verbindt.

De Apostel , zijne lezers herinnerende , dat zij in Christus besneden waren met eene besnijdenis zonder handen geschied , voegt er in éénen adem bij : *Zijnde met Hem begraven in den doop , in welken gij ook met Hem opgewekt zijt door het geloove der werking Gods , die Hem uit den dooden opgewekt heeft*. Wij zullen deze leenspreukige zegswijze niet verstaan zoo wij ons den doop niet voorstellen in dien vorm , waarin zij ten tijde der eerste Christenkerk plaats vond en ook eigenlijk naar 's Heeren oorspronkelijke inzetting plaats vinden moet. Die doopvorm is de onderdompeling. Daar stond de doopeling in het water , hetwelk als zinnebeeld des reinigenden bloeds , het kruislijden des Heeren voorstelde. Hij staat *in* het water , ten teeken dat , gelijk zijn ligchaam zich in aanraking bevindt met het water , ja hetzelfde tot grondslag van zijn *staan* gekozen heeft , evenzoo ook zijne ziel door 't geloof gemeenschap heeft met het lijden en sterven des Heeren , ja op dit lijden en sterven *rust* , als op den eenigen grond van haar leven en bewegen. En dat , evenzeer als zijn ligchaam ('t welk als bezoedeld moet gedacht worden) tot dit water gekomen is om van alle besmetting afgewasschen en verfrist te worden , evenzoo ook zijne ziel tot de geloovige omhelzing van het lijden en sterven des Heeren gekomen is , als tot het eenige middel om van hare zonden bevrijd te worden. Hierop wordt de doopeling geheel en al *ondergedompeld* , alzoo dat hij onder het water verdwijnt. Hij wordt in het water *begraven*.

Op

Op deze handeling in de doopplegtigheid doelt de Apostel als hij zegt: *Gij zijt met Christus begraven in den doop*, of gelijk hij Rom. VI, 4 het uitdrukt: *Wij zijn dan met Christus begraven door den doop in zijnen dood*. Gelijk het ligchaam in het water begraven en daarin verdwenen is, alzoo dat het vernietigd schijnt en niet meer gevonden wordt, evenzoo is bij den doopeling de oude mensch, de booze natuur, het zelfzuchtige ik met al zijne begeerlijkheden begraven, vernietigd in het bloed van Christus; — d. i. door het geloof dat Christus in zijne plaats gevloekt, gestraft en gedood is naar de wet, beschouwt de doopeling zich zelven als gevloekt, gestraft en gedood, als hebbende in en met Christus zijnen plaatsvervanger voor het Goddelijk gerigt, al de straf gedragen, welke hij ten gevolge zijner geboorte uit ADAM en zijner daaruit ontsprotenen werken verdiend had. Hierdoor veroordeelt en verdoemt hij dus zijn vroeger leven, zijnen ouden mensch, en doet er afstand van, als van eenen, die reeds gevloekt, gedood en begraven is. Hij stelt zich in tegenspraak met zijne booze uit ADAM geborene natuur en scheidt zich van haar af, gelijk zich een levende van een dooden en ter verrotting prijs gegevenen, afscheidt. Dit alles geeft hij te kennen door zijne begraving in het water. Hij is door het geloof met Christus gekruist, gestorven en begraven.

Vervolgens rijst de doopeling weder uit het water omhoog. Het oude ligchaam is verdwenen onder het water, en, als ware het, een hieuv rein verfrischt ligchaam heft zich uit het water op. Hij *staat op*, hij wordt *opgewekt* uit het water. Hierop doelt de Apostel als hij zegt Col. II, 12, *in welken (doop) gij ook met (Christus)*

op-

opgewekt zijt, en hij zinspeelt hierop in Rom. VI, 4, waar hij zegt: *opdat, gelijkerwijs Christus uit den dooden is opgewekt tot heerlijkheid des Vaders, alzoo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.* Het oprijzen of verrijzen des doopelings uit het water is de wederschijn van de verrijzenis des Heeren uit den dooden. Gelijk hij door het geloof zich zelve in Christus zijnen plaatsvervanger gedood en begraven acht, zoo acht hij zich ook door hetzelfde geloof (zie Col. II, 12) in Christus uit den dooden opgewekt. In alles is Christus zijn plaatsvervanger. Ook in de opstanding. Hij beschouwt zich en niet alleen hij, maar ook God zelf beschouwt hem in Christus als reeds verzezen voor den hemel. Hij is voor God en voor zich zelve reeds een hemelling, die met Christus vereenigd door 't geloof, den dood der wet betaald heeft en op nieuw is opgewekt om nimmermeer te sterven. Om die reden betuigt hij ook Eph. II, 6, dat God hem met Christus reeds mede opgewekt heeft, ja reeds *in Christus mede gezet in den Hemel.* Deze zijne vaste geloofsbewustheid is de uitdrukking van het nieuwe levensbeginsel dat de Heilige Geest in zijn gemoed heeft geteeld. Hierdoor zich zelve als een erfgenaam en burger des Hemels beschouwend, gevoelt hij ook den lust naar den Hemel en naar alles wat hemelsch is, in zich ontwaken. Een nieuwe reine levenswandel, een wandel die in den hemel is (Phil. III, 20), ontspruit van zelf uit deze geloofsovertuiging. Hij ziet zich, gelijk het ligchaam van de vlekken gewasschen is door het water, alzoo vrijgesproken van alle zonden en schuld door den dood van Christus. Hij ziet zich, gelijk het ligchaam rein uit het water te voorschijn komt, al-

zoo geregtvaardigd voor God , met gerechtigheid bekleed ; rein en zonder zonden door de toerekening der gerechtigheid van Christus en alzoo geregtigd tot het bezit der hemelsche erfgoederen en bezield met eenen lust tot hemelschen wandel op aarde. Wij zien dus dat de doop volkomen de aflegging of begraving van den ouden , en de aantrekking of opwekking van den nieuwen mensch afbeeldt. De doop is dus een spiegel der wedergeboorte. Eindelijk beroepen wij ons ook op het gezegde des Heeren tot NICODEMUS Joh. III, 5. *Zoo iemand niet geboren wordt uit water en Geest , hij kan het koninkrijk Gods niet ingaan.* Ook hier heeft de Heer het oog blijkbaar op den doop gevestigd , en Hij verbindt deze plegtigheid in eenen adem met de geestelijke wedergeboorte.

—

Uit dit alles , om niet nog talloze andere schriftuurplaatsen bij te brengen , blijkt genoegzaam dat de doop eene plegtigheid is , die alleen aan wedergeborenen voegt. Het bad der wedergeboorte is allezins een zegel des Nieuwen Verbonds , maar ook alleen toepasselijk op dezulken , die door wedergeboorte Abrahams geestelijke afstammelingen geworden zijn. In zoo verre kan de doop gezegd worden de besnijdenis te vervangen , omdat hij een spiegel is van die zaak , welke in plaats der besnijdenis is gekomen. Maar gelijk het Nieuwe Verbond alleen wedergeborenen onder zijne leden tellen mag , zoo kan en mag ook het zegel des Nieuwen Verbonds alleen aan wedergeborenen toegediend worden. Ook heeft het eenen goeden zin , wanneer men beweert , dat de doop even als de besnijdenis , aan *kinderen* moet toegediend worden , indien men dan slechts in het oog houdt dat ,

ge.

gelijk in het vleeschelijke verbond de besnijdenis aan vleeschelijke kinderkens toegediend werd, evenzoo in het geestelijke verbond de doop aan geestelijke kinderkens moet toegediend worden d. i. aan de zulken, die veranderd zijn en geworden als de kinderkens; die uit God geboren, gelijk nieuw geboren kinderkens begeerig zijn naar de redelijke onvervalschte melk.

Maar de doop is niet in de plaats der besnijdenis gekomen, alsof hij slechts een veranderde vorm van bondszegel in hetzelfde verbond ware. Wel is waar, voor ABRAHAM was de besnijdenis *een zegel der regtvaardigheid des geloofs, die hem in de voorhuid toegerekend was* (Rom. IV, 11.) Maar hieruit volgt geenszins dat ook zijne vleeschelijke kinderen de besnijdenis ontvangen hebben tot een zegel der regtvaardigheid *huns* geloofs. Deze gevolgtrekking, welke de Heer SCHOLTE daaruit afleidt blz. 556, is onbewijsbaar. Ware dit zoo, dan zou gewis de doop als eene andere besnijdenis aan kinderen kunnen toegediend worden. Maar het is toch eene bekende zaak, dat in het O Verbond de *toerkening* van het geloof van het Verbondshoofd op al zijne vleeschelijke afstammelingen eene spil was, waarop soms alles draaide. Wij lezen dat Mozes Dent. IX, 27, tot den Heere bidt: *Gedenk uwer knechten Abrahams, Isaaks en Jakobs en zie niet op de hardigheid dexes volks, noch op zijne goddeloosheid, noch op zijne zonde.* Wij lezen geduriglijk, dat de Heere de goddelooze afstammelingen van DAVID *om Davids wille* spaarde en begenadigde (zie b. v. 1 Kon. XV, 4). Gelijk de Heere nu de vleeschelijke afstammelingen Davids om huns vaders wille *bevestigde*, alhoewel zij goddeloos waren, evenzoo

be-

bevestigde Hij het teeken der besnijdenis aan Abrahams vleeschelijke afstammelingen, niet om *hunnentwille*, niet ter bezegeling van iets dat in *hen* verwekt was, maar om den wille *Abrahams* en ter voortdurende bezegeling van de regtvaardigheid *zijns* geloofs, hetwelk aan zijn nakroost als 't ware werd toegerekend. (*) Dat nu deze toerekening in het O. Verbond plaats vond, laat zich verklaren. Maar wie zal beweren dat ook in het N. Verbond deze maatstaf door God gewettigd is?

De doop is geen andere vorm van besnijdenis in hetzelfde verbond, maar een nieuw bondszegel in een nieuw verbond, gelijk de besnijdenis een oud bondszegel was in een oud verbond. Gelijk in het Nieuwe Verbond alleen wedergeborenen behooren, zoo behoort het nieuwe bondszegel ook alleen aan wedergeborenen bediend te worden. Wie nu den doop aan kinderen toedient, die maakt het bad der wedergeboorte tot eene ijdele plegtigheid, daar hij den doopeling eene zinnebeeldige handeling doet ondergaan ter afspiegeling van eene zaak, die niet bij hem aanwezig is, en waarvan het volstrekt onzeker is of zij ooit bij hem bestaan zal. Hij laat Christus door middel van de dooptoedienende Gemeente getuigenis geven, dat er bij dat kind eene zaak bestaat, welke onmogelijk bestaan kan. Of zoo niet, indien de doop als bad der wedergeboorte slechts dienen zal om eene zaak af te spiegelen, welke nog op later leeftijd (en dan nog hoogst onzeker) komen zal, dan verlaagt men de zinnebeeldige plegtigheid des Nieuwen Verbonds tot hetzelfde peil,

(*) Het zou ons te ver voeren, indien wij deze plaats duidelijk en uitvoerig wilden uiteenzetten. Dat deze toerekening des geloofs op de vleeschelijke afstammelingen slechts *tijdelijke* zegeningen en geenszins *regtvaardiging* van zonde aanbragt, is openbaar.

geil, waarop de afbeeldingen des Ouden Verbonds gevestigd waren. Immers de zinnebeelden des Ouden Verbonds waren schaduwen der dingen, die komen *souden*. De beide zinnebeelden des N. Verbonds duiden op zaken die gekomen *zijn*. De Israëltet, alhoewel hij ongeloovig zijnde, *noch* der verzoening in Christus, *noch* der wedergeboorte deelachtig was, mogt echter in het Pascha het zinnebeeld van de eerste en in de besnijdenis het zinnebeeld der laatste deelachtig zijn. Maar in het Nieuwe Verbond moet een ieder, die de afbeelding zich toeëigent, ook werkelijk der *zaak* deelachtig zijn, welke afgebeeld wordt. Dit wordt ten aanzien van het Avondmaal trouwelijk bij de Dordtsche kerk in acht genomen. Waarom verwaarloost men dan dien regel ten aanzien van den doop? Waarom mogen de teekenen des verbrokenen lichaams en des vergotenen bloeds alleen toegeëigend worden aan dezulken, die door het geloof deel hebben aan 's Heeren vleesch en bloed? En waarom mag het teeken der wedergeboorte worden toegeëigend aan dezulken, die *niet* door het geloof deel hebben aan de wedergeboorte zelve?

Christus moet in mij als het geslagte Lam Gods geopenbaard zijn, zoo ik des avondmaals waardiglijk zal deelachtig zijn. Ook de wedergeboorte moet in mij stand gegrepen hebben, voordat ik het bad der wedergeboorte ontvangen mag. Daarom is de doop der bejaarden alleen geoorloofd. Niet omdat alle bejaarden noodzakelijk wedergeboren zijn, maar omgekeerd, omdat een wedergeborene altijd eenen zekeren leeftijd bereikt heeft, al is het dan ook, dat bij sommigen zich dit termijn buitengewoon vroeg kan openbaren. Indien een vier- of vijfjarig kind, naar 's Heeren vrijmagtige bedeeling, treffende be-

D

wij-

wijzen van wedergeboorte openbaarde en, zij het dan ook in kindertijke bewoordingen, eene belijdenis dien overeenkomstig aflegde, het zou buiten twijfel als bejaarde moeten beschouwd en gedoopt worden. Doch wie erkent niet, dat dese verschijnselen hoogst zeldzaam, en meestal ook dan nog zeer twijfelachtig zijn. Maar zulk een kind te doopen, ook al waren de bewijzen van wedergeboorte alleen vermoedelijk, ware gewis nog verantwoordelijker, dan eenen bejaarde te doopen, van wien men lastbaar overtuigd is, dat hij niet is wedergeboren. Vele, en ik durf beweren, meest alle doopsgezinde Gemeenten bedienen in den doop eene plegtigheid, die even ledig en ijdel is als de kinderdoop. Want in meest alle Doopsgezinde Gemeenten is de wedergeboorte een verouderd leerstuk. Men bekommert zich thans even weinig om te onderzoeken, of de doopeling wel inderdaad wedergeboren is, als de Doopsgezinde voorvaderen in dit stuk angstig waren, ja zelfs tot belagchelijke uitersten oversloegen. Of maakt het eenig verschil, of men het bad der wedergeboorte aan een bejaarde, dan wel aan een kind toedient, wanneer beider wedergeboorte even onbewijsbaar, ja onwaar is?

Het bad der wedergeboorte komt alleen aan bejaarden toe. Maar de Gemeente is verplicht zoo veel in haar is scherpelijk toe te zien, of de bejaarden, die zich ten doop aanbieden, kenmerken van wedergeboorte bezitten; niet, dat zij daardoor allen bedrieger of huichelaar zal kunnen wren, maar tot hare eigene verantwoording. Het is uit de geschiedenis der drie eerste Christeneeuwen bekend, hoe naauwlettend de eerste Gemeenten in dit opzigt waren. Die kenmerken met juistheid in het bijzondere te bepalen is zekerlijk geene gemakkelijke taak. De Doopsgezinde Vaderen hebben de lijst dier kenmerken zelfs tot de knoopen van den rok en het tabaks-

*Mais on veut
se faire baptiser
sans conviction
de la nécessité
de Jésus-Christ
et se faire
baptiser sans
aucun motif, ou de
le faire pour
à témoigner ce
qu'on croit*

*parait être, c'est à dire à témoigner ce qu'on croit être, à
certifier ce qui n'a été ni par un examen, ni par un serment,
à certifier un simple aveu? In on a ce que on a appelé
le serment de la foi ou de la charité, mais en ce
serait un faux serment de charité, et de la foi. Il faut être
certain.* Post. et. M. S.

haksrooken uitgebreid, zoodat zij door de overdrijving tot het eene uiterste den stoot gegeven hebben tot eene terugslingering naar het andere uiterste, waaraan thans het Doopsgezinde genootschap kwijnt, zoo niet ligt te ziektogen. Men kan bij het onderzoeken des bejaarden, die zich ten doop aanbiedt, gewis alleen op zijne mondelinge belijdenis, op zijn levensgedrag en op het getuigenis zijner bekenden afgaan. Maar ook deze drie middelen van toetsing zullen zekerlijk niet baten, wanneer de toetsers zelve niet wedergeboren zijn, en zich om wedergeboorte zoomin bekommeren als zij zelve haar kennen aan hun hart. Zijn zij daarentegen door den Geest Gods herboren, dan zal het diezelfde Geest zijn, die hun bij dit gewichtig onderzoek voorlicht en de wijsheid verleent, om zoo min te angstig als ligtzinnig te zijn. Ook dan nog, al worden zij door den Geest geleid, zal het hun niet altijd gebeuren, de Annaniasen en Sapphira's, de Simons en Demassen van de Gemeente te weren. Doch zij kunnen zich dan verantwoorden voor hunnen Heer, dat zij naar den behoorlijken *regel* hun-onderzoek hebben ingerigt, en de insluiping der onwettigen ligt dan voor rekening der ingesloopenen zelve. Eene gerustheid der Conscientie, welke onmogelijk het deel dergenen zal kunnen zijn, die het bad der wedergeboorte aan kinderen toedienen.

Ik zou nu nog kunnen spreken over de woorden der instelling zelve en de classieke plaats Marc. XVI, 16, waarbij, naar den eenvoudigen zin der woorden, hoegenaamd aan geen kinderdoop kan gedacht worden. Doch hierover is reeds zoo veel geschreven, dat ik eene verdere uitweiding onnoodig acht. Ik eindig alzoo met dit besluit nit het betoogde op te maken;

Dat het vleeschelijk Israël, 't welk niet was wedergeboren, het afschaduwend beeld was van het geestelijk volk, 't welk wedergeboren zijn zou. Dat

Dat alzoo in het vleeschelijk Israël de besnijdenis eene wedergeboorte afschaduwde, die nog komen *zou*, terwijl in het geestelijk Israël de doop eene wedergeboorte afspiegelt, die gekomen *is*.

Dat alzoo in het vleeschelijk Israël de besnijdenis kon bediend worden aan hen, die de wedergeboorte niet bezaten, terwijl in het geestelijk Israël de doop alleen aan hen kan bediend worden, die de wedergeboorte bezitten.

Dat de jonge kinderen der geloovigen geene ledematen zijn van de Gemeente (*) maar slechts *geheiligd* tot de Gemeente 1 Cor. VII, 14, als de zoodanigen, aan wie de belofte *toekomt*, d. i. voor wie de belofte *bestemd* is, opdat zij haar op rijper leeftijd als het hun toekomende, maar eigene keuze al of niet aanvaardden — terwijl alleen ledematen der Gemeente zijn dezulken, die door wedergeboorte op Gods geestelijk volk zijn overgeënt.

Dat alzoo de jonge kinderen het zegel des doops niet mogen ontvangen, alsof zij reeds deelhebbende waren aan het verbond der wedergeboorte, maar dat de doop alleen mag bediend worden aan hen, die door wedergeboorte des verbonds deelachtig zijn geworden.

(*) Het huishoudelijk Reglement van de afgescheiden Gemeente te Leeuwarden en Leeuwarderadeel (1839) bevat (Art. 3) dit artikel:
» De jonge kinderen der lidmaten worden even als hunne ouders voor lidmaten der Gemeente erkend." Derhalve behoeven die kinderen niet weder door eene latere plegtigheid tot ledematen aangenomen te worden? Maar hoe is dan hiermede art. 2 overeen te brengen;
» Alleen zij, die belijdenis des geloofs afleggen kunnen als lidmaten der Gemeente erkend worden?" In allen gevalle bevinden zich dan in die Gemeente erkende lidmaten, die

1. niet gelooven kunnen. Want het geloof is door het gehoor Rom. X, 17.
2. Het avondmaal niet gebruiken kunnen.
3. Geen medetoezicht kunnen houden op de leer en tucht.
4. Geene stem hebben in de vergadering der Gemeente.
5. De openbare zamenkomsten niet mogen of kunnen bijwonen.
6. En ten slotte op later leeftijd kunnen bewijzen, dat zij door den Heere nooit als leden van Zijn ligchaam (de Gemeente) zijn erkend of verordineerd geweest.

Zinstorende misstelling.

Bl. 50 reg. 2 staat *met* geloof lees *het* geloof.

» » » 3 staat *verzegeld* lees *vergezeld*.

